

Beantwoording “technische vragen” AB 12 mei 2021

Vooraf:

In dit document is sprake van ‘Partij 1’, ‘Partij 1a’, ‘Partij 1b’, ‘Partij 1c’ en ‘Partij 2’. Zo waren deze partijen aangeduid in de eerste versie van het geanonimiseerde feitenrapport.

In de nieuwe, door AKD op AVG en WOB getoetste versie van het feitenrapport, zijn deze partijen zichtbaar gemaakt. Het betreft achtereenvolgens:

- Partij 1 = Loonen c.s.
- Partij 1a = J.W.G.M. Loonen
- Partij 1b = S.B.M. Loonen-Muijsers
- Partij 1c = Maatschap Loonen
- Partij 2 = Familie Poels

Conform de AVG-wetgeving mag alleen de geanonimiseerde versie openbaar worden gemaakt. Diezelfde wet staat u niet toe tijdens de behandeling van het agendapunt te citeren uit de niet-geanonimiseerde versie voor zover het betreft de zwart gelakte onderdelen daarvan. Niet-zwart gelakte onderdelen uit de niet-geanonimiseerde versie mogen wel geciteerd worden.

Enkele van de gestelde technische vragen zijn specifiek gericht aan de Commissie Integriteit. Waar dat het geval is, is dat door middel van een gele arcering inzichtelijk gemaakt.

Inhoudsopgave

1	Fractie Bedrijven	3
1.1	Agendapunt 4.6 Mededeling inzake integriteit	3
1.2	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	4
	Fractie Waterbelang.....	8
1.3	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	8
1.3.1	Bijlage 4 Brief aan CI 290121	11
1.3.2	Bijlage 5 Brief aan CI 090421	12
1.3.3	Bijlage 6 Brief van CI 220421	13
1.3.4	Bijlage 6 Advies Commissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeekdal	13
1.3.5	Bijlage G Gebiedsvisie masterplan Loobeek samen puzzelen voor de toekomst	15
1.3.6	Rapport Hoffmann (geanonimiseerd)	16
1.3.7	Mail van 6 juni 2019 om 15.50 uur Bijlage I Rapport Hoffmann	22
1.3.8	Feitenrelaas	22

2	Fractie Water NATUURLijk	24
2.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	24
3	Fractie Ongebouwd	27
3.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	27
4	Fractie VVD.....	29
4.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	29
4.1.1	Bijlage 6 Advies Commissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeek	29
4.1.2	Bijlage 6 Rapport Hoffmann (geanonimiseerd)	34
4.2	Vervolgfragen fractie VVD.....	39
4.2.1	Bijlage 6 Adviescommissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeek.....	40
4.2.2	Rapport Hoffman	41
4.3	Vervolgfragen fractie VVD.....	42
4.3.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal' ..	42
4.3.2	Bijlage 5.....	43
4.3.3	Bijlage 6.....	44
4.3.4	Bijlage 6 Rapport Hoffmann	44
5	Fractie Lokaal Limburg	49
5.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	49
6	Fractie 50PLUS	52
6.1	Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'	52

1 Fractie Bedrijven

Van: Hans Verdellen <H.Verdellen@waterschaplimburg.nl>

Verzonden: zaterdag 1 mei 2021 21:14

Vragen fractie Bedrijven WL bij alle stukken m.b.t. integriteit

Deze notitie bevat de vragen en opmerkingen van de fractie Bedrijven bij de stukken voor het AB van 12 mei 2021 bij de agendapunten 4.5 tot en met 4.8. Bij 4.5 hebben wij geen opmerkingen.

1.1 Agendapunt 4.6 Mededeling inzake integriteit

In de mededeling wordt verwezen naar een bijlage (mail van de dijkgraaf). Die ontbreekt, graag zouden we deze alsnog inzien

ANTWOORD:

De ontbrekende bijlage is inmiddels toegevoegd aan de stukken.

Onze fractie wenst graag een toelichting waarom deze wisseling van portefeuillehouders eerst in april wordt gedaan: ook bij de start van deze casus Loobeekdal in januari was immers bekend dat er sprake was van partijverbondenheid, dit staat los van de bestuurscrisis op provinciaal niveau die zich in maart/april ontwikkelde. Is de afweging van het portefeuillehouderschap integriteit in het DB ook al in januari gemaakt toen de Loobeekcasus zich aandienende? Zo ja, wat waren toen de argumenten om niet over te dragen, zo nee waarom is dat niet gedaan?

ANTWOORD:

Zoals u in de mail van de dijkgraaf kunt lezen heeft de dijkgraaf besloten tijdelijk terug te treden als portefeuillehouder integriteit omdat hij enerzijds onderdeel uitmaakt van een onderzoek en anderszins verantwoordelijkheid draagt voor een vergelijkbaar onderzoek in een publiek domein

Het tijdelijk terugtreden van de dijkgraaf heeft dus geen verband met de casus Loobeek.

Bij de casus Loobeek is er een onderzoek ingesteld naar het handelen van het waterschap. Er is geen onderzoek door WL ingesteld naar andere betrokkenen, hetgeen ook niet past binnen de positie van WL. Vanuit deze onderzoeksvraag was er geen aanleiding om het portefeuillehouderschap integriteit elders te beleggen.

Daarnaast een aanvullende vraag die samenhang kent met dit agendapunt. Onze dijkgraaf was gedeputeerde van 2011 tot 2017. Is er in die periode wel eens met hem gesproken of had hij kennis over de ontwikkelingen in het Loobeekdal in zijn algemeenheid en de deal met Loonen c.s. in het bijzonder? Zo ja, met wie heeft hij daarover gesproken en wat heeft hij met die eventuele informatie gedaan? Meer in algemene zin: heeft de provincie nog een rol gespeeld bij de ontwikkeling van het Loobeekdal in de onderzoeksperiode en wat was de rol en betrokkenheid van de toenmalig gedeputeerde daarbij?

ANTWOORD:

Deze vragen vormen geen onderdeel van de scope van het onderzoek en kunnen derhalve niet worden beantwoord.

Onze fractie begrijpt dat dit buiten de scope van de onderzoeksoopdracht van de commissie integriteit is, maar het is naar onze mening relevant om ook hier maximale openheid in te geven en volledig transparant te zijn. Dit geldt ook voor de vraag of andere van de huidige DB leden op enigerlei wijze contacten hebben of hebben gehad met Loonen c.s., als bestuurder of vanuit een andere relatie in de periode 2011-2020. Wij geven het DB in overweging om bij de inleiding op dit agendapunt deze elementen te betrekken.

ANTWOORD:

Er zijn in de volle breedte altijd bestuurlijke contacten geweest met de heer Loonen. In relatie tot het project Loobeek zijn in de periode 2017-2020 de DB WL-leden Jansen en Frenken als portefeuillehouders betrokken geweest bij de uitvoering van het project. Vanuit die hoedanigheid zijn er ook contacten geweest met Loonen c.s. Er is geen sprake geweest van onderhandelingen.

Ten aanzien van de periode 2011-2016 geldt dat conform wet- en regelgeving stukken na een bepaalde periode vernietigd dienen te worden. Dat betreft ook de mailbestanden van WPM en WRO, die op grond van het Back-up en recoveryplan maximaal twee jaar bewaard blijven en daarna vernietigd dienen te worden.

1.2 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Bij de conclusie bij vraag 2, vraag aan de commissie: hoe kan de commissie stellen dat het besluitvormingsproces op hoofdlijnen op een correcte manier is doorlopen? Er is extreem meer dan de gebruikelijke omvang van afgewaardeerde/ingeleverde grond teruggegeven aan Loonen, de besluitvorming vond onder tijdsdruk plaats en over een issuelijst van 32 (!) punten wordt in het bestuur niet gesproken. Hoe zit het met het vierogen principe bij de besluitvorming, wij lezen nergens dat er tegenmacht wordt georganiseerd (geen kritische opmerkingen, geen voorbehouden). En nog steeds is het correct?

ANTWOORD:

De commissie constateert dat de beleidsregels en procedures binnen het toenmalig waterschap zijn gevolgd. Ook een afwijkende omvang van de transactie ten opzichte van overigens ongeschreven normen doet daar niet aan af. Het DB mocht besluiten zoals het gedaan heeft en daarmee is het besluitvormingsproces op hoofdlijnen op een correcte manier doorlopen. De commissie heeft wel opmerkingen bij de wijze waarop het proces is verlopen, maar dat doet niet af aan de conclusie. Een aantal van de aanbevelingen van de commissie hebben tot doel het proces van besluitvorming te verhelderen en te verbeteren.

Ook stelt de integriteitscommissie: *Daarnaast bestond de overtuiging dat het waterschap zonder de inbreng van deze gronden in de onderhandelingen met Loonen c.s. geen overeenstemming had weten te bereiken en er dus geen projectrealisatie had kunnen plaatsvinden.* **Vraag aan de commissie:** bij wie bestond deze overtuiging, bij het DB? Bij de commissie integriteit?

ANTWOORD:

Bij het DB (dan wel DB-leden) en betrokkenen, zoals is terug te vinden in het feitenrelaas.

Bij conclusie bij vraag 3b, vraag aan het DB: was het dagelijks bestuur van WL of individuele leden ervan bekend met de afhandeling van de overeenkomst met Loonen cs in juni 2020? Is dit in het DB aan de orde geweest of is daar anderszins aan bestuurders melding van gemaakt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, tot welke actie of vragen heeft dit geleid? Zijn er ambtelijk vragen gesteld bij deze afronding, ook gelet op de gevoeligheid van partijverbondenheid van diverse bestuurders bij deze deal en in het licht van een intensievere aandacht voor integriteit in 2020 dan ten tijde van de deal in het Loobeekdal? Of is het heel gebruikelijk dat dit allemaal zo gaat? Daar waar bij WPM nog een bestuurlijke goedkeuring vereist is voor financiële transacties boven de 250.000 euro is dat kennelijk niet meer nodig binnen WL? Er wordt een bijzondere transactie afgehandeld en er gaan geen alarmbellen af?

ANTWOORD:

De overeenkomst is in 2019 in het DB WL aan de orde geweest. Er was, op basis van de gesloten overeenkomst geen mogelijkheid om de overeenkomst te ontbinden, anders dan bij het niet vervullen van de overeenkomst door een van beide partijen. Wel is er, toen in 2019 door tegenpartij werd aangegeven te willen heronderhandelen, door WL aangegeven dat in dat geval de overeenkomst werd ontbonden. Daarop heeft de tegenpartij haar eis laten vallen en uitvoering gegeven aan de overeenkomst.

De overeenkomst is conform DB WPM-besluit van 13 december 2016 in 2020 bij de notaris gepasseerd.

Uw aanneming ten aanzien van de huidige vereiste goedkeuring is niet correct. Goedkeuring voor alle grondtransacties vindt bij Waterschap Limburg plaats met betrokkenheid van het volledige DB met uitzondering van de dijkgraaf en wordt uiteindelijk in mandaat geaccordeerd door de portefeuillehouder grondzaken en de portefeuillehouder financiën.

Overigens stelt het DB in reactie op het onderzoek voor deze werkwijze aan te passen.

Vervolg vraag hierbij aan het DB: als bijlage 5 bij dit agendapunt zit een brief aan de commissie integriteit d.d. 9 april. Die brief kent als bijlage het advies van de dijkgraaf, met als bron het DB van 30 maart. Daarin staat opgenomen: *Bijlage 12 Feitenrelaas: situatie juni 2019: er was wel een koopovereenkomst maar die kon nog ontbonden worden; er lag een nieuwe eisenlijst en een nieuw grondbeheer en meer gronden. Feitelijk is toen door de heer Frenken gemeld dat het waterschap de overeenkomst zou ontbinden op het moment dat de extra eisen niet van tafel gingen.* Hieruit leiden wij af dat het huidige DB wel degelijk op de hoogte was van deze overeenkomst en daarmee ook van de ontbindende voorwaarden zoals verwoord in de 32 punten lijst. Onze vraag is: hoe is dit

bestuurlijk gewogen, wat heeft het huidige DB doen besluiten om hier verder niets mee te doen? En is er toen ook reeds vanuit een integriteitsperspectief naar deze casus gekeken? Zo nee waarom niet, zo ja met welke uitkomst?

ANTWOORD:

Zoals in vorige vraag aangegeven. Er was een grond voor ontbinding als de tegenpartij haar eisen had gehandhaafd. Na interventie door de heer Frenken zijn deze eisen van tafel gegaan. Daarmee was ook de mogelijkheid om de overeenkomst te ontbinden van tafel. Het opnieuw bekijken van de overeenkomst, uit welk perspectief dan ook, veranderde daarmee niets aan de rechtsgeldigheid van de overeenkomst.

Vervolg vraag hierbij aan de commissie Wat is de reden dat de commissie de opmerking van de heer Frenken niet in haar advies heeft opgenomen? De commissie geeft als ANTWOORD:

Commissie is ervan overtuigd dat WL op juiste wijze gehandeld heeft, er is zeker geen sprake van zwakke knieën geweest. Wat bedoeld die commissie hier mee? Er gingen geen alarmbellen af terwijl er sprake was van een zeer bijzondere casus. Waar heeft de commissie het over als zij spreekt over 'geen zwakke knieën'? Van wie? Waarom? Hoezo?

ANTWOORD:

Commissie concludeert dit op basis van de feiten zoals u terugvindt in het voorgaande antwoord. De interventie van de heer Frenken om geen nieuwe eisenlijst te accepteren is op deze wijze verwoord.

Idem bij conclusie bij vraag 3b maar dan aan de commissie: de commissie constateert geen bijzonderheden in de handelswijze van het waterschap bij de afwikkeling van de overeenkomst. Het is dus heel gebruikelijk dat er geen vragen meer worden gesteld bij de afwikkeling van een overeenkomst met een issuelijst van 32 punten, waarbij bestuurders die elkaar langjarig kennen via een politieke lijn en daarin actief hebben samengewerkt, betrokken zijn waarvan er 1 is met een groot privébelang in deze deal? Het is dus niet gebruikelijk dat het huidige DB als rechtsopvolger professionele checks & balances organiseert in de afhandeling van grote geldstromen binnen het waterschap?

ANTWOORD:

Uw vraag is niet technisch van aard maar verwoordt een mening. De 32-puntenlijst was onderdeel van de overeenkomst zoals door het DB op 13 december 2016 is vastgesteld. Daarmee was er sprake van een besluit volgens de regels. Dat maakt het logisch dat er afwikkeling plaatsvindt, zolang tegenpartij de overeenkomst respecteert.

Conclusie bij vraag 4, vraag aan de commissie: de commissie is van mening dat behalve de omvang van de grondtransactie er geen aanleiding is om de overeenkomst te kwalificeren als buitengewoon. Dus het is normaal dat iemand in plaats van een factor 1,2 een compensatie krijgt met een factor 2?

ANTWOORD:

De transactie is conform de geldende regels en procedures afgehandeld en daarmee niet buitengewoon. Er is sprake van een afwijking van een ongeschreven norm, maar het DB had dat mandaat. Het is niet aan de commissie om te oordelen of het waterschap een goed of slecht onderhandelingsresultaat heeft geboekt maar om te constateren of er binnen de geldende regels is gehandeld.

Vraag aan de commissie en aan het DB bij aanbeveling 5: waarom is hierbij de relatie tussen AB en DB buiten beschouwing gelaten?

ANTWOORD:

In de opsomming is gekozen voor de meest frequent voorkomende interacties, deze opsomming is niet limitatief. Uiteraard geldt dit ook binnen de relatie tussen AB en DB.

En **overigens als vraag aan de commissie en aan het DB**, waarom is er geen aanbeveling gegeven voor checks & balances bij de financiële afwikkeling van opvallende/afwijkende of gevoelige overeenkomsten? Of voor de wijze waarop het DB hierbij betrokken zou mogen zijn?

ANTWOORD:

De door u aangegeven aanbeveling is naar de mening van de integriteitscommissie en naar de mening van het DB onderdeel van de aanbevelingen 1 t/m 5.

Fractie Waterbelang

Van: Marc Breugelmans

Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 13:06

Technische vragen fractie Waterbelang inzake rapportage Integriteitscommissie Grondtransacties Loobeek

We hebben de vragen gerangschikt gekoppeld aan de aan ons verstrekte documenten. Daardoor kan het voorkomen dat er vragen over een bepaald onderwerp op meerdere plaatsen en/of in een andere context worden gesteld.

1.3 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Blz. 3

Ordeel: De transacties zijn conform de toen geldende regels afgehandeld. Daarmee is geen sprake van een integriteitsschending. Wel zijn er kanttekeningen geplaatst bij het gehanteerde tempo van de transparantie en het kritische vermogen dat is gehanteerd bij de beoordeling van de transacties.

Vraag 1

Wanneer kun je spreken van een transparant speelveld dat recht doet aan de ambities ten aanzien van “met de omgeving, voor de omgeving”?

ANTWOORD:

Dit is een vraag die juist ook aan het algemeen bestuur is om te beantwoorden. De commissie maakt ten aanzien van een aantal zaken in de transactie gewag, waarbij deze transparantie naar haar mening onvoldoende of in ieder geval onvoldoende bewust is meegenomen in de keuzes die zijn gemaakt.

Overigens is “met de omgeving, voor de omgeving” in 2017 geïntroduceerd bij Waterschap Limburg. Het onderzoek betreft een WPM-transactie.

Waterschap Limburg heeft een aantal zaken anders geregeld dan Peel en Maasvallei.

Vraag 2

Wat is de reden dat WL een aantal zaken anders geregeld heeft of is afgeweken?

In wat is WL exact afgeweken? Kunt een overzicht verschaffen waar de verschillen in protocol/aanpak zitten?

ANTWOORD:

U heeft in 2018 een nieuw Grondbeleid Waterschap Limburg vastgesteld. Dat is op een aantal punten aangescherpt op basis van de inzichten van dat moment. De Nota Grondbeleid Waterschap Limburg is als bijlage aan deze beantwoording toegevoegd.

De wijzigingen zijn in een eveneens toegevoegde bijlage inzichtelijk gemaakt.

Blz. 4

U geeft aan een gedragscode inzake grondtransacties te overwegen.

Vraag 3

Moeten we de interne gedragscode niet breder maken dan alleen voor protocollen bij grondtransacties?

ANTWOORD:

De aanbevelingen van de commissie richten zich primair op de casus, die betrekking heeft op grondtransacties. Uiteraard is het goed om als AB en DB samen het gesprek te voeren of die interne gedragscode op meer terreinen gewenst is en zo ja, wat hiervan de consequenties zijn.

Vraag 4

Wat verstaat u onder 'een cultuur van checks and balances' en aan welke vereisten moeten die dan voldoen? Hoe voorkomen we dat deze processen van checks and balances onderhandelingen en voortgang onnodig verstoren, vertragen dan wel zelfs leiden tot obstructie? Hoe borgen we dit in de organisatie op lange termijn?

ANTWOORD:

De beantwoording van deze vraag zal onderdeel zijn van het implementatieplan dat op 7 juli aan het AB wordt voorgelegd.

Vraag 5

Waarom hebben we in dit soort gevallen de mogelijkheid van onteigening uitgesloten (redenen, argumenten, onderbouwing)?

ANTWOORD:

Uit het feitenrelaas komt naar voren dat onteigening voor dergelijke projecten bestuurlijk ongewenst was. In het grondbeleid van Waterschap Limburg ligt vast dat de inzet van het onteigeningsinstrument enkel gewenst is voor waterveiligheidsprojecten. De nu voorliggende casus zou daar dus niet onder vallen. Het gaat hier om een politieke keuze van zowel het oude WPM-bestuur als het huidige AB van WL. De wet biedt ruimere onteigeningsmogelijkheden.

Vraag 6

Wat wordt in dit kader bedoeld met een te sterke onderhandelingspositie voor de tegenpartij?

ANTWOORD:

Een partij die weet dat het waterschap geen onteigening toepast en haar percelen nodig heeft om het project überhaupt te kunnen realiseren, komt in een sterke onderhandelingspositie ten opzichte van het waterschap.

Blz. 5

Bij de aanbevelingen 2, 3, 6 en 8 worden al direct acties ingezet o.a. afschaffing mandaatregeling in ruil voor beslissing voltallig DB.

Er zijn door het Waterschap Limburg stappen gezet o.a. ten aanzien van het beleidskader voor grondbeleid.

Vraag 7

Wat zijn die stappen, wat is de betekenis daarvan en kunnen we dat al terugzien in het gedrag van bestuur en organisatie? Hoe wordt dat in de praktijk ervaren?

ANTWOORD:

Zie bijlage 2 bij deze beantwoording, waarin de verschillen tussen het grondbeleid van WPM en het grondbeleid van Waterschap Limburg inzichtelijk zijn gemaakt.

Blz. 6

Het onderwerp integriteit gaat tweemaandelijks besproken worden in het DB.

Vraag 8

Vanwaar deze termijn? Op welke manier gaat dit besproken worden (agenda, onderwerpen, thema's, diepgang) en voorkomt u hiermee dat het oppervlakkig wordt besproken?

ANTWOORD:

De termijn is gekozen om bewust met elkaar stil te staan bij integriteit, niet gebonden aan lopende casussen. Een hogere frequentie heeft het risico in zich van oppervlakkige behandeling, een lagere frequentie van het niet bewust bezig zijn met integriteit. De bedoeling is om voldoende tijd tijdens het betreffende DB in te ruimen. Daarnaast zal de eerste tijd gezocht worden naar de beste wijze van bespreken. Mocht aanpassing van de frequentie nodig zijn dan zal dat uiteraard gebeuren.

Vraag 9

Hoe borgt u de continuïteit van het periodiek overleg over integriteit?

ANTWOORD:

Door het een jaar vooruit in te plannen in de agenda van het DB en de benodigde tijd vooraf te blokken. Andere onderwerpen kunnen dit tijdslot niet overrulen.

Vraag 10

Op welke wijze wordt het AB meegenomen om periodiek het thema integriteit te bespreken?

ANTWOORD:

We gaan hier gaarne met u over in gesprek.

Er is nog niet actief nagegaan of een kwalitatieve verplichting wordt nageleefd.

Vraag 11

Wat bedoelt U hiermee en waaraan kunnen we dit toetsen? Wat betekent dit voor de organisatie en processen? Hoe voorkomen we onnodige bureaucratie?

ANTWOORD:

Waterschap Limburg sluit soms kwalitatieve verplichtingen af als onderdeel van een grondtransactie. Tot nog toe is er echter niet nagegaan of die contractueel overeengekomen verplichting wordt nageleefd. Het DB is van mening dat dit wel dient te gebeuren. Het vraagt om de inrichting van een stuk privaatrechtelijk toezicht naast ons publiekrechtelijk toezicht. Naar onze mening hoeft dit niet te leiden tot bureaucratie, wel tot het borgen van onze belangen en het bereiken van onze waterschapsdoelen. En tot het nakomen van een afspraak waar een geldelijke (of materiele) vergoeding tegenover staat.

1.3.1 Bijlage 4 Brief aan CI 290121

Blz. 6

Vraag 12

Wat is de reden dat er afstemming plaats vindt over opdracht en positie met de gemeente Venray? Is dit wenselijk? Zo ja, kunt u dit dan onderbouwen?

ANTWOORD:

Er lopen twee onderzoeken naar de grondtransacties Loobeekdal. Het onderzoek van Waterschap Limburg naar het handelen van het waterschap en het onderzoek van de Gemeente Venray naar de positie van wethouder Loonen. De afstemming die heeft plaatsgevonden heeft betrekking gehad op het gescheiden houden van de onderzoeksdoelen (geen uitspraak van WL over wethouder Loonen of vice versa).

Deze afstemming is wenselijk omdat beide organisaties een andere verantwoordelijkheid hebben, maar er sprake kan zijn van onbewust vermengen van de onderzoeken. Daarom zijn de onderzoeksvragen onderling gedeeld, maar niet aangepast. Daarnaast heeft WL de naam van het onderzoeksbureau gedeeld, omdat daarmee Venray niet meer hetzelfde onderzoeksbureau opdracht kon verlenen.

Vraag 13

Kunt u aangeven of er overleg met Venray heeft plaatsgevonden (DB, integriteitscommissie, directeur/secretaris), wanneer en waarover? In hoeverre heeft dat dit onderzoek beïnvloed?

ANTWOORD:

Op het niveau van de secretaris-directeur en de gemeentesecretaris zijn de onderzoeksopdrachten gedeeld en de namen van de onderzoeksbureaus. Er zijn geen opdrachten onderling afgestemd of aangepast naar aanleiding van die contacten.

Daarnaast is er contact geweest om te informeren naar de planning.

Er zijn twee brieven verzonden door de klankbordcommissie van de gemeente Venray aan de secretaris-directeur. Deze zijn als bijlagen toegevoegd. Daarnaast heeft het onderzoeksbureau Berenschot een aantal malen telefonisch contact gezocht met de secretaris-directeur.

De gemeente en onderzoeksbureau ontvangen de resultaten van het WL-onderzoek pas nadat het AB de geheimhouding opheft. Tot dat moment beschikt de gemeente of Berenschot niet over informatie.

Geen van de contacten heeft effect gehad op het onderzoek of het onderzoek beïnvloed. De integriteitscommissie heeft geen contacten met Venray gehad.

Op DB-niveau heeft er enkel op 5 januari (vóór de instelling van het onderzoek) contact plaatsgevonden tussen dijkgraaf, portefeuillehouder grondzaken, SD en communicatieadviseur met burgemeester, gemeentesecretaris en communicatieadviseur gemeente, om te informeren of zij eveneens vragen hadden ontvangen vanuit weekblad Peel en Maas. Ook daar om te voorkomen dat een van beide partijen in de bevoegdheid van de ander zou treden. WL heeft vervolgens een andere koers gekozen (beantwoorden vragen Peel en Maas) dan gemeente.

1.3.2 Bijlage 5 Brief aan CI 090421

Blz. 3

U stelt een vraag over juridische toetsing van de ontvangen informatie en rapporten.

Vraag 14

Zal het waterschap nog een juridische toets laten uitvoeren, (n.a.v. opmerkingen waar mogelijk nog consequenties uit kunnen voortvloeien)?

Over welke opmerkingen gaat het? Zo nee, wat is de reden om de toets niet te laten doen?

ANTWOORD:

De context van de vraag betrof de vraag of het openbaren van bepaalde opmerkingen in het feitenrelaas consequenties konden hebben voor de maker van de opmerking dan wel het waterschap. Mede naar aanleiding van deze opmerking is aan Hoffmann opdracht gegeven een versie van het feitenrelaas aan te leveren die conform AVG geanonimiseerd is. Deze versie is inmiddels nogmaals getoetst door AKD Advocaten. Naar aanleiding van die toets is de geanonimiseerde versie in iBabs vervangen door een aangepaste versie. Het is deze versie die, na opheffing van de geheimhouding door het AB, openbaar zal worden gemaakt.

1.3.3 Bijlage 6 Brief van CI 220421

Blz. 4

De commissie constateert dat het besluitvormingsproces op hoofdlijnen op een correcte manier is doorlopen.

Vraag 15

Wat is volgens de commissie dan minder correct doorlopen?

ANTWOORD:

Hiervoor verwijzen wij naar het integrale advies van de commissie. De commissie doet ook aanbevelingen met betrekking tot het proces als gebruik gemaakt wordt van de discretionaire bevoegdheid

1.3.4 Bijlage 6 Advies Commissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeekdal

Blz. 2

Niet alle informatie de periode voorafgaand aan de totstandkoming van de desbetreffende transacties is beschikbaar.

Vraag 16

Welke informatie ontbreekt dan en is dit van invloed geweest op de beoordeling dat er niets onoorbaars is gebeurd?

ANTWOORD:

Conform wet- en regelgeving dienen stukken na een bepaalde periode vernietigd te worden. Dat betreft ook de mailbestanden van WPM en WRO, die op grond van het Back-up en recoveryplan maximaal twee jaar bewaard blijven en daarna vernietigd worden. Hoffmann geeft in haar feitenrelaas aan ondanks deze lacunes toch een reconstructie te kunnen maken. De commissie neemt dat oordeel over.

Niet alles is in de archieven terug te vinden.

Vraag 17

Hoe is nu de staat van de archivering? Zij we "in control" op dit punt en moet er dan nog iets gebeuren?

ANTWOORD:

We zijn in control op het punt van archivering, maar moeten ons er bewust van zijn dat informatie verloren gaat door wettelijke termijnen. Dit bemoeilijkt onderzoeken die verder teruggaan in de tijd.

Er wordt afgeweken van de gebruikelijke compensatie.

Vraag 18

Waarom is de gebruikelijke werkwijze dat de grondbezitter circa 1.2 maal de omvang van zijn afgewaardeerde grond terug zou kunnen krijgen niet toegepast en gewijzigd in circa 2.0 maal de omvang van de ingebrachte waarde van de hectares grond?

ANTWOORD:

Het gaat om een ongeschreven norm die bij WPM werd toegepast. De norm was echter nergens vastgelegd in grondbeleid. Het DB heeft destijds, conform de ruimte die men had in het grondbeleid, een ander besluit genomen. In de verslaglegging van de besluitvorming is geen reden opgenomen.

Wij missen een heldere onderbouwing voor deze afwijking in de rapportage.

Toch concludeert de integriteitscommissie dat de afwijking niets afdoet aan juist handelen van het DB volgens het beleidskader.

Vraag 19

Heeft de integriteitscommissie dit voldoende beschouwd? Zo ja, kunt u hierover dan nog de nadere onderbouwing beschikbaar stellen?

ANTWOORD:

De commissie heeft getoetst aan het destijds vigerende beleid. Deze afwijking was onder het beleid van WPM toegestaan. Het DB WPM heeft gebruik gemaakt van de ruimte die het grondbeleid WPM bood. De afwijking was zoals aangegeven onder vraag 18 een ongeschreven norm, geen onderdeel van het grondbeleid.

Blz. 3

Vraag 20

Is er van een grondige bestudering van de overeenkomst door het dagelijks bestuur sprake geweest? Leidt een eventuele minder kritische blik tot een verhoogd risico en wat zijn daarvan dan de gevolgen? Zijn deze risico's bij volgende casussen uit te sluiten?

ANTWOORD:

We verwijzen u voor het eerste deel van de vraag naar het feitenrelaas en het advies van de commissie. Ten aanzien van de andere vragen doet de commissie een aantal aanbevelingen om die kritische blik te versterken. Het DB neemt deze aanbevelingen over.

Blz. 4

Eén medewerker heeft zich van na het sluiten van de overeenkomst gedistantieerd. De commissie betwijfelt of het eerder bezwaar maken tot een andere uitkomst zou leiden.

Vraag 21

Waarop baseert u deze conclusie?

ANTWOORD:

Het DB van WPM heeft conform de ruimte die het grondbeleid bood besloten. De commissie baseert zich voor haar advies volledig op het feitenrelaas.

1.3.5 Bijlage G Gebiedsvisie masterplan Loobeek samen puzzelen voor de toekomst

Blz. 3

Vraag 22

Tot welke datum/jaar was het Masterplan Loobeek actueel? In 2015 zou e.e.a. gerealiseerd zijn volgens genoemd rapport.

ANTWOORD:

Het Masterplan Loobeek (zo wordt het Ontwerp Inrichtingsplan Loobeekdal genoemd) is nog actueel. De Samenwerkingsovereenkomst Loobeekdal (SOK) is hierop gestoeld. Deze SOK is in 2010 vastgesteld. In 2014 is een nadere uitwerking van de SOK vastgesteld.

Vraag 23

Wanneer is het Masterplan Loobeek afgerond? In welk jaar?

ANTWOORD:

Afronding is voorzien bij voltooiing van de werkzaamheden aan het Loobeekdal in 2022.

Het Masterplan "Samen puzzelen voor de toekomst" is door het bureau Hoffmann van de website van de gemeente Venray gedownload als open bron. In dat rapport zijn de bijlagen 5 en 6 NIET aanwezig (blanco).

Vraag 24

Heeft het bureau Hoffmann, na het lezen van het rapport, nog moeite gedaan om die bijlagen bij de gemeente Venray te achterhalen? Is die informatie nog te achterhalen en kunt u deze dan bij beantwoording beschikbaar stellen?

ANTWOORD:

Bureau Hoffmann heeft dit niet gedaan omdat het voor de beantwoording van de onderzoeksvragen geen direct belang had.

De bijlagen 5 en 6 van het Masterplan "Samen puzzelen voor de toekomst" zijn (gebundeld) eveneens als bijlage toegevoegd aan deze beantwoording.

Vraag 25

Welke wethouder(s) was verantwoordelijk tijdens de looptijd van het Masterplan "Samen puzzelen voor de toekomst".

ANTWOORD:

Dat waren achtereenvolgens Hans Theunissen, Patrick van der Broeck, Luciën Peeters, Martijn van der Putten en Cor Vervoort.

1.3.6 Rapport Hoffmann (geanonimiseerd)

Blz. 16/17

In het onderzoek van Hoffmann wordt geconstateerd dat een aantal ongeschreven normen niet in acht is genomen, namelijk dat je als bestuurder niet alleen de onderhandelingen moet voeren en dat de maximale compensatie door middel van ruilgrond qua waarde ruim wordt overschreden. Verder heeft de betrokken bestuurder andere DB leden niet actief geïnformeerd.

De integriteitscommissie is van oordeel dat de transacties conform de toen geldende regels zijn afgehandeld, en dat er geen sprake van een integriteitsschending.

Bij deze conclusie missen we onderbouwing en argumenten.

Vraag 26

Graag zouden we deze onderbouwing bij dit oordeel van u ontvangen.

ANTWOORD:

De commissie heeft haar conclusie gebaseerd op de vastgelegde regels, procedures en beleid bij WPM. Zij maakt kanttekeningen op basis van de informatie van Hoffmann.

U benoemt zeer nadrukkelijk het feit dat er duidelijk overcompensatie heeft plaats gevonden met ruilgrond(waarde), meer als gebruikelijk bij WPM/WL.

In de aanbevelingen heeft de integriteitscommissie hierover niets opgenomen, qua normering of kader. Op andere zaken, geconstateerde feiten komt de commissie met een concrete aanbevelingen zoals, 4 ogen principe/twee personen aanwezig bij onderhandelingen, borging onafhankelijkheid, instrument onteigening bespreekbaar maken, enz.

Vraag 27

Waarom heeft u geen aanbeveling gedaan hoe om te gaan met de compensatieregeling en regels op te stellen voor afwijken daarvan? Zou dit een welkome aanvulling op uw aanbevelingen kunnen zijn?

ANTWOORD:

De aanbeveling 1 van de commissie om het grondbeleid te herzien naar aanleiding van haar constateringen heeft ook expliciet betrekking op ruilingen, waarbij er sprake is van compensatiegrond. De aanbeveling die u vraagt maakt dus integraal onderdeel uit van aanbeveling 1.

Blz. 27

Er staat dat medewerker 7 bij de workshops vanuit het Masterplan Loobeek aanwezig was. Uit het gesprek dat Hoffmann met deze medewerker voerde, blijkt dat Partij 1a al vanaf het begin betrokken was bij het opmaken van het Masterplan Loobeek. Andere partijen geven vervolgens aan dat Partij 1 niet aanwezig was.

Vraag 29

Heeft het bureau hierop nog door gerechercheerd om de juistheid te achterhalen? Wat is nu juist?

ANTWOORD:

Het bureau komt op basis van haar researchwerk en de nog beschikbare informatie tot de constatering zoals deze is. Zoals het bureau zelf ook aangeeft blijven er bepaalde lacunes bestaan in de informatie door de tijd die is verstreken.

Er staat dat medewerker 8 aangeeft dat het project Loobeek om ongeveer 9 km van de Loobeek gaat en dat het middelste deel van ongeveer 3 km in bezit van Partij 1 was.

Vraag 30

Hoe is het traject met de grondeigenaren van de overige 6 km verlopen? Hoe verhouden de ervaringen met partij 1 zich tot de ervaringen inde onderhandelingen met de andere partijen.

ANTWOORD:

Iedere onderhandeling staat op zich. Ten tijde van de transactie met partij 1 waren de andere transacties gesloten, op 1 na, welke parallel met de transactie van partij 1 is gesloten. Wij kunnen geen antwoord geven op uw vraag met betrekking tot de ervaringen, ervaringen zijn per definitie persoonlijk.

Blz.27 / 28

Medewerker 8 geeft aan dat de natuurstrook rondom de Loobeek vervolgens opnieuw werd ingetekend. In het nieuwe uitvoeringsplan werd niet één harde natuurstrook ingetekend, maar een zonering van meerdere gebruiksmogelijkheden zoals landbouw, grasland en natuur. Het nieuwe plan werd door het bestuur vastgesteld en er werd een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen provincie Limburg, gemeente Venray en WPM getekend. Daarna kon de uitvoering weer doorgaan.

Vraag 31

Wanneer is deze SOK ondertekend en door wie?

ANTWOORD:

Er is sprake van een SOK uit 2010. Deze is ondertekend door Ger Driessen namens Provincie Limburg, de heer Classens namens WPM, Patrick van der Broeck namens Gemeente Venray, G. Jonkman namens Staatsbosbeheer en A.J.M. van Hoof namens LLTB.

Er heeft een aanvulling op de SOK gemaakt door de stuurgroep Loobeek in 2014. Zitting in deze stuurgroep hadden: Sjraar Roelofs namens WPM, Lucien Peeters namens Gemeente Venray, Patrick van der Broeck namens Provincie Limburg.

Blz. 28

Bij 4.1.3 werd door een medewerker medegedeeld dat de accountant destijds geen controlewerkzaamheden heeft uitgevoerd om de opzet of werking van het grondbeleid proces te toetsen.

Vraag 32

Achten u een dergelijke toetsing voor de toekomst wenselijk en zelfs noodzakelijk? Graag een toelichting.

ANTWOORD:

Dit is onderdeel van het implementatieplan dat op 7 juli aan u zal worden voorgelegd.

Er wordt ook aangegeven dat de onderhandelingen van 2011 tot 2017 met partij 1 hebben plaatsgevonden. Op blz. 29 deelt medewerker 8 mede dat partij 1a is opgetreden namens zijn familie. Partij 1a verweet medewerker 8 veel als vertegenwoordiger van de overheid. Partij 1a gaf een suggestie dat WPM zou moeten nadenken om de grond naast de beek niet naar Staatsbosbeheer (SBB), maar naar agrariërs te laten gaan. Partij 1a was op dat moment geen agrariër.

Vraag 33

Waar is de genoemde grond van WPM naar toe gegaan? Staatsbosbeheer? Of Agrariërs? Of Partij 1a? Op welke gronden is voor de uiteindelijke partij gekozen? Zijn andere partijen daarvoor ook uitgenodigd in te schrijven?

ANTWOORD:

De betreffende grond is naar partij 1a gegaan, de argumentatie die hiervoor in het feitenrelaas wordt genoemd is de Verklaring van Roermond. Er is geen uitnodiging tot inschrijving geweest. De grond is blijkens het feitenrelaas ingezet om een minnelijke deal met partij 1 te kunnen sluiten.

Blz. 30

Bij zie bijlage 9 staat dat de conceptovereenkomsten zelf, die als bijlage waren opgenomen bij het e-mailbericht, niet in het fysieke dossier aanwezig waren. Men heeft zich dus geen concreet beeld kunnen vormen over wat het bod van WPM aan partij 1 in februari 2015 was.

Vraag 34

Welke moeite is er nog gedaan om genoemde overeenkomsten en eerdere biedingen boven water te krijgen? Wat is daarvan het resultaat?

ANTWOORD:

Er is gesproken met de betrokkenen. De bijlagen zijn wel bij het emailbericht aangetroffen en dus meegenomen door Hoffmann.

Blz. 31

In de eerste alinea zegt dhr. Frenken dat er bij Peel en Maasvallei geen portefeuillehouder grondzaken was. Ger Driesen was als waarnemend voorzitter belast met het mandaat. De onderhandelingen stagneerden en medewerker 5 had een redelijk bod gedaan volgens medewerker 8, maar hij kreeg nul op het rekest. Dhr. Frenken geeft aan dat medewerker 5 vier maanden lang geen afspraak met partij 1 heeft kunnen maken.

Vraag 35

Hoeveel keer is geprobeerd om met partij 1 een afspraak te maken? Wat waren de redenen van het niet doorgaan van deze afspraken, dan wel het niet komen tot een afspraak? Wat waren de gevolgen?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Mevrouw Kersten en de projectleider hebben de gesprekken vervolgens gevoerd met Partij 1. Partij 1 probeerde de zaak uit te melken was de indruk van dhr. Frenken.

Vraag 36

Wie waren er allemaal aanwezig bij die gesprekken?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Vraag 37

Was daar ook partij 1a bij aanwezig?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Blz. 33

Bij 4.1.8 staat dat het DB op de hoogte was van de strubbelingen in de onderhandelingen, maar dat ze niet op de hoogte waren van de patstelling in april 2016. Het DB werd niet op de hoogte gehouden van de onderhandelingen omdat er niet aan het DB werd gerapporteerd. De onderhandelingen gingen over bedragen van meer dan 250000 euro.

Vraag 38

Waarom heeft de waarnemend voorzitter van het DB WPM niet gerapporteerd aan het DB?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Bij 4.1.10 staat dat Ger Driessen zich kan herinneren dat een van de punten was, dat terugleveren van gronden aan lokale agrariërs hoorde.

Partij 1 wees daarbij naar het Pact van Roermond met o.a. de LLTB. Volgens dat Pact dat de heer Driessen had ondertekend in zijn GS tijd, bleek, dat zogenaamde strategische gronden, niet aan SBB of Natuurmonumenten moest worden geleverd, maar aan lokale agrariërs.

Vraag 39

Is gevolg gegeven aan de opmerking van partij 1? Op welke wijze? Waarom en op welke gronden?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Het eerste gesprek van Ger Driessen op 17 augustus 2018 heeft hij alleen gevoerd en daarbij was partij 1 aanwezig. Hij zegt dat partij 1a daarbij niet aanwezig was.

Wie er wel bij aanwezig waren is niet aangegeven.

Vraag 40

Is dit gesprek teruggekoppeld met de DB van WPM?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Blz. 35

Bij 4.1.10.2 voormalige grond partij 2.

Het aanbieden van grond van partij 2 aan partij 1 heeft voor onvrede gezorgd bij andere grondbezitters. De grond van partij 2 was samen door de provincie en WPM gekocht. De grond kreeg de status natuurstatus en later zou zijn bedacht dat deze grond met natuurbescherming aan een particulier kon worden verkocht. Daar heeft partij 1 op ingehaakt.

Vraag 41

Waarom is deze grond niet aan alle partijen/agrariërs in het Loobeekdal aangeboden?

ANTWOORD:

Op grond van de voorliggende informatie moet geconcludeerd worden dat de grond noodzakelijk was dan wel werd geacht om tot minnelijke overeenstemming met partij 1 te komen.

Vraag 42

Is dit ook besproken binnen het DB van WPM?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Vraag 43

Zijn er ook feitelijke stukken teruggevonden waaruit blijkt dat andere partijen belangstelling hadden voor genoemde gronden?

ANTWOORD:

Blijkens het feitenrelaas zijn er geen stukken teruggevonden over de feitelijke interesse van andere partijen.

Blz. 36

Onder 4.1.10.4 staat dat op 14 september 2016 dhr. Driessen en medewerker 5 het gesprek hebben gevoerd met [Partij 1a], [Partij 1^e], [Partij 1d] en Partij 1f].

Partij 1 had er onvrede mee dat 20 ha natuur (eveneens voormalige grond van partij 2 in beheer bij derden ging. Volgens het verslag was partij 1c tevreden met het voorstel, maar partij 1a niet. Partij 1a wilde graag alles in eigendom tot aan de Beekweg. Het is opvallend dat partij 1a als enige persoon wordt genoemd die aanvullende voorwaarden heeft gesteld.

Vraag 44

Waren dit de enige voorwaarden?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie.

Tijdens het gesprek heeft dhr. Driessen de 20 ha natuurgrond, die voorheen van partij 2 was, toegezegd aan partij 1a.

Vraag 45

Heeft de heer Driessen dit ook teruggekoppeld met het DB omdat het om bedragen van meer dan € 250.000,-- ging?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de in het feitenrelaas opgenomen informatie. Daaruit blijkt dat de gehele transactie op 13 december 2016 aan het DB ter besluitvorming is voorgelegd.

Blz. 38

De heer Driessen geeft aan dat het om een belangrijk gebied ging dat op die manier bij de agrariërs in het gebied bleef.

Vraag 45

Hadden die gronden niet aan alle agrariërs, in het gebied, aangeboden moeten worden?

ANTWOORD:

Op grond van de voorliggende informatie moet geconcludeerd worden dat de grond noodzakelijk was dan wel werd geacht om tot minnelijke overeenstemming met partij 1 te komen.

Vraag 46

Gelet op de doorlooptijd van het proces zou je dan niet de grondprijs periodiek moeten actualiseren? Denk maar aan de m2 prijsverschillen van € 5,-- in 2011 en € 6,-- in 2016. Waarom is dat niet gebeurd?

ANTWOORD:

Het is een gebruikelijke werkwijze om bij grondprijzen deze op een bepaald moment in de tijd vast te zetten. Was dat niet gebeurd dan zou de verkoopprijs in de overeenkomst hoger zijn geweest, maar de te betalen som om de afwaardering van gronden mogelijk te maken zou ook hoger zijn geworden.

1.3.7 Mail van 6 juni 2019 om 15.50 uur Bijlage I Rapport Hoffmann

Aan het slot van pagina 1 staat dat alle grond vanaf eind 2016 gepacht kon worden en dat als de ruiling door zou gaan de pacht alsnog in mindering op de koopsom zou worden gebracht. Men had de grond al drie jaar in gebruik zonder dat er pacht voor werd betaald.

Vraag 47

Hoe is dit mogelijk? Lagen daar feitelijke afspraken en overeenkomsten onder? Tegen welke voorwaarden kon die grond gebruikt worden? Zo ja, kunt u deze overeenkomsten en/of afspraken bij de beantwoording voegen?

ANTWOORD:

Dit is onderdeel van de op 13 december 2016 goedgekeurde overeenkomst.

WL zou een aanbevelingsbrief schrijven inzake de compensatieverplichting in verband met de grootte van het bouwblok. Nadrukkelijk is toen vastgelegd dat dit echter aan de gemeente is.

Vraag 48

Van wie kwam dat verzoek voor de aanbevelingsbrief?

ANTWOORD:

Dit is op verzoek van partij 1 geweest.

1.3.8 Feitenrelaas

Nieuwe eisenlijst / nieuw grondbeheer en **meer** gronden;

Dhr. Frenken heeft in 2019 gemeld, dat WL, indien de extra eisen niet van tafel gingen, WL de overeenkomst zou ontbinden?

Vraag 49

Wat is de reden van deze veranderende scope op de zaak in deze?

ANTWOORD:

Die vraag kan alleen partij 1 beantwoorden.

Vraag 50

Wat waren deze extra eisen? Hoe verhielden deze zich tot de eerder gemaakte afspraken in de eerdere overeenkomst?

Wat is de reden dat de commissie dit **niet** in haar advies heeft opgenomen?

ANTWOORD:

Dit is niet opgenomen in het advies van de commissie omdat de extra eisenlijst na de interventie door de heer Frenken van tafel is gegaan. Daarop bleef de gesloten overeenkomst gelden.

2 Fractie Water NATUURLijk

Van: Peter Freij

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 12:00

2.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Vraag 1

Loonen c.s. heeft, blijkens de beschouwing van de feiten door de Commissie Integriteit, beduidend meer ontvangen (te weten een factor 2,0 in plaats van de gebruikelijke 1,2) dan gebruikelijk bij het compenseren van afgewaardeerde of ingeleverde grond.

Wat is in euro's uitgedrukt het exacte financiële voordeel dat Loonen c.s. heeft genoten ten gevolge van het hanteren van een "aanzienlijke overschrijding van de gebruikelijke werkwijze"?

ANTWOORD:

Bij compensatie van afgewaardeerde grond krijgt de tegenpartij de mogelijkheid om vervangende gronden te kopen. De genoemde factor is een ongeschreven norm geweest die door WPM werd gehanteerd, geen onderdeel van het toen vigerende grondbeleid. De hogere factor betekent dat de tegenpartij een groter aantal hectares heeft aangekocht van WPM. De hiervoor gehanteerde verkoopprijzen waren de vigerende prijzen in het Loobeekdal, zo constateren de commissie en het feitenrelaas. Er kan dus niet worden gesproken over een financieel voordeel.

Vraag 2

In het AB-voorstel 2021, nummer 30 staat op pagina 3 "In het vervolg van deze notitie wordt ingegaan op het standpunt van de portefeuillehouder integriteit / dagelijks bestuur ten aanzien van beide onderdelen van het advies". Het AB-voorstel kent als afzender het DB. Waarom wordt in voornoemde passage expliciet melding gemaakt van het standpunt van de portefeuillehouder integriteit? Deze is toch ook "gewoon" DB-lid?

ANTWOORD:

Conform protocol neemt de portefeuillehouder integriteit een standpunt in over het oordeel en het DB over de aanbevelingen. Vandaar het onderscheid.

Vraag 3

In hetzelfde voorstel, eveneens pagina 3, lezen we "Het dagelijks bestuur heeft bij die gelegenheid aangegeven geen oordeel uit te willen spreken en enkel te willen fungeren als 'doorgeefluik' richting het algemeen bestuur". Wat is de reden dat het DB niet reageert op het oordeel van de Commissie Integriteit, noch op het advies van de secretaris-directeur ter zake?

ANTWOORD:

Het DB wenst het oordeel van de Commissie Integriteit zonder advies voor te leggen aan het algemeen bestuur. Omdat de dijkgraaf de onderzoeksoopdracht samen met het AB (via de fractievoorzitters) heeft geformuleerd, is het DB van mening dat het voor haar niet passend is hier een rol in te nemen.

Vraag 4

Graag ontvangen wij het document van het geheimhoudingsbesluit van DB plus de daarbij behorende nota / c.q. verslag van de discussie om inzicht te krijgen in de hierbij horende argumenten.

ANTWOORD:

Het desbetreffende DB-voorstel is als bijlage aan deze beantwoording toegevoegd. De argumentatie staat daarin. Het DB heeft conform voorstel besloten.

Vraag 5

Kunt u aangeven waarom de stukken niet openbaar zijn voor de media?

ANTWOORD:

Het DB acht het belangrijk dat het algemeen bestuur in volledige vrijheid en rust haar finale oordeel kan vormen. Daarom zijn de stukken geheim tot het moment dat het algemeen bestuur de geheimhouding opheft. Direct na deze opheffing worden de stukken (voor zover passend binnen de AVG-wetgeving) openbaar gemaakt.

Vraag 6

Waarom zijn de stukken niet vlak van tevoren openbaar voor de pers, bijvoorbeeld 24 uur van tevoren?

ANTWOORD:

Geheimhouding kan enkel door het algemeen bestuur worden opgeheven. Enkel een extra AB-vergadering zou dus kunnen leiden tot het eerder openbaar maken van stukken richting de pers.

Vraag 7

In en over Limburg is discussie over de bestuurscultuur, waarom worden deze stukken gezien deze discussie, alleen vertrouwelijk gedeeld?

ANTWOORD:

Zie antwoord op vraag 5.

Vraag 8

Wat zijn de argumenten van het DB om aanbeveling 7 van de Commissie Integriteit niet onmiddellijk over te nemen c.q. in het Implementatieplan op te nemen?

ANTWOORD:

Het DB hoort graag van het algemeen bestuur of en zo ja, op welke termijn men deze discussie wil voeren. Daarom is de keuze gemaakt om dit op te nemen in het implementatieplan en niet direct over te nemen.

Vraag aan de Commissie Integriteit

Vraag 9

Aanbeveling 7 van de Commissie Integriteit luidt: “Overweeg om het instrument van onteigening toch bespreekbaar te maken binnen het algemeen bestuur om daarmee ongewenste machtsposities voor een of meerdere partijen in grondonderhandelingen te voorkomen”. Waarom is deze aanbeveling zo voorzichtig geformuleerd? Waarom staat er niet “Het verdient aanbeveling om het instrument van onteigening te hanteren teneinde machtsposities voor een of meerdere partijen in grondonderhandelingen te voorkomen”?

ANTWOORD:

Het is de keuze van het algemeen bestuur of u de onteigening bespreekbaar wenst te maken en of u de onteigening wenst te gaan hanteren. De commissie neemt geen standpunt in deze in en gaat niet op de stoel van het AB zitten. De commissie beveelt aan om het gesprek hierover te voeren. De gekozen formulering geeft naar de mening van de commissie voldoende handvaten om het gesprek aan te gaan als AB en DB.

3 Fractie Ongebouwd

Van: Elian Vanderheijden-Knops

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 12:02

3.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Vraag 1

We kunnen in het feitenrelaas lezen dat er verwezen wordt naar de Verklaring van Roermond als het gaat om de beargumentering voor de grond aankopen. Waarom is deze Verklaring niet opgenomen in het grond beleid van waterschap Limburg?

ANTWOORD:

Elementen uit de Verklaring van Roermond zijn vertaald naar het vigerende grondbeleid van Waterschap Limburg.

Vraag 2

Zijn de SKNL regelingen al afgesloten voor de betreffende gronden? Zijn er al subsidies toegekend? Door wie zijn deze toegekend? Aan wie zijn deze toegewezen? Zo ja, hoe worden de bijbehorende verplichtingen gecontroleerd?

ANTWOORD:

Waterschap Limburg is geen partij in de toekenning van SKNL-gelden, ook niet in deze casus. De status van die regeling voor de betreffende gronden is een zaak tussen eigenaar en provincie, deze is niet bekend bij Waterschap Limburg.

Vervolgvrage

Naar aanleiding van de beantwoording van de vraag over de SKNL-subsidie heeft de fractie verzocht om bij de provincie na te vragen of die subsidie is verstrekt of waarom niet.

ANTWOORD:

Desgevraagd geeft de Provincie Limburg aan dat de SKNL-regeling in 2018 is gesloten en dat er op basis van de informatie die nu ter beschikking is, waarschijnlijk geen SKNL-subsidies zijn verstrekt voor gronden binnen het project Loobeekdal.

Over de gronden binnen het Loobeekdal zijn ook Statenvragen gesteld in PS. Naar aanleiding daarvan wordt nog nader onderzoek gedaan naar eventuele subsidieverstrekking of enige andere vorm van ondersteuning. Dat onderzoek is echter nog niet afgerond.

Vraag 3

In het feitenrelaas is geen mail verkeer te vinden in de periode tussen 2012 en 2016. Is er in deze periode geen mail verkeer of correspondentie geweest? Zo nee, wat is dan de verklaring voor het feit

dat er 4 jaar lang na de eerste onderhandelingen geen contact is geweest? Zo ja, dan verzoeken wij om inzage in deze mails of correspondentie.

ANTWOORD:

Conform de vigerende regelgeving zijn de mailaccounts van de oude entiteit na twee jaar vernietigd. Dit is dus in 2018 voor WPM en WRO gebeurd. Om die reden is er geen mailverkeer meer beschikbaar, tenzij het is opgenomen in het papieren dossier en de vernietigingstermijn daarvoor nog niet is verstreken. In dat geval is de mail op papier terug te vinden. De in het feitenrelaas gevonden informatie is de informatie die beschikbaar is. Er kan dus geen aanvullende informatie beschikbaar worden gesteld.

Vraag 4

Wordt de niet geanonimiseerde versie van het feitenrelaas wel of niet openbaar? Graag uitleg over de bijbehorende onderbouwing van die keuze. Onze vraag daarbij is hoe wij een goed "debat" kunnen voeren over een geanonimiseerde versie.

ANTWOORD:

Conform de AVG-wetgeving mag alleen de geanonimiseerde versie openbaar worden gemaakt. Diezelfde wet staat u niet toe tijdens de behandeling van het agendapunt te citeren uit de niet-geanonimiseerde versie voor zover het betreft de zwart gelakte onderdelen daarvan. Niet-zwart gelakte onderdelen uit de niet-geanonimiseerde versie mogen wel geciteerd worden.

Vraag 5

We constateren dat in de geanonimiseerde versie van het feitenrelaas, bijlage 6 H (mail wisseling juli 2012) niet alleen namen maar ook hele passages tekst onleesbaar zijn gemaakt. Wat is daarvan de reden?

ANTWOORD:

De geanonimiseerde versie is door Hoffmann conform de AVG opgesteld. WL heeft hier geen invloed op gehad. Wel heeft WL AKD een extra toets laten uitvoeren op de AVG en WOB. Naar aanleiding daarvan heeft u een bijgewerkte geanonimiseerde versie ontvangen, die voldoet aan de vereisten van de AVG en WOB. De enige reden is dus de vigerende wetgeving. Waar een hele passage onleesbaar is gemaakt, betreft het waarschijnlijk een persoonlijke opvatting.

4 Fractie VVD

Van: Guisepe Noteborn

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 23:55

4.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Vraag 1

Blz. 4 Onteigening is vaak uitgesloten? Hoe kan dit? Aan welk beleid ligt dit ten grondslag, komt in ons huidige beleid vaker voor dat wij een ongunstige positieve hebben omdat we onteigening hebben uitgesloten? Is het DB met de VVD van mening dat onteigening nooit uitgesloten moet worden in een dichtbevolkt land als Nederland?

ANTWOORD:

Het al dan niet inzetten van het onteigeningsinstrument is een bestuurlijke keuze. Op grond van het door het AB vastgestelde grondbeleid van Waterschap Limburg is onteigening enkel mogelijk in het geval van waterveiligheid. Uw laatste vraag is een bestuurlijke afweging die het AB dient te maken.

4.1.1 Bijlage 6 Advies Commissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeek

Vraag 1

Blz. 3 Waarom is er sprake geweest van een hoge tijdsdruk?

ANTWOORD:

Zoals wordt aangegeven in het advies en in het feitenrelaas was de wens om de transactie af te ronden voor de fusie tot Waterschap Limburg.

Vraag 2

Er wordt aangegeven dat bij anderen ook 200% van de waarde betaald is. Zijn deze transacties ook in het onderzoek meegenomen? Hoe is de grond getaxeerd geworden op marktwaarde? Hoe kan het dat als 120% de norm is er 200% is uitgegeven? Hoe is de interesse van anderen in de eigen grondposities die ingezet zijn voor de ruil op waarde geschat?

ANTWOORD:

Er is volgens de commissie geen 200% van de waarde betaald. Volgens de commissie zijn bij alle andere transacties in het Loobeekdal de gehanteerde grondprijzen voor verkoop van gronden hetzelfde geweest. De factor 1,2 en 2,0 hebben betrekking op het aantal hectares grond dat de tegenpartij kon kopen van het waterschap als compensatie voor het feit dat andere gronden ten behoeve van het project niet meer als volwaardige landbouwgrond konden worden ingezet, maar economisch werden afgewaardeerd. De commissie geeft ook aan dat het hier gaat om een ongeschreven norm waar het DB van mocht afwijken.

De gronden zijn ingezet om tot een overeenkomst te komen met de tegenpartij om de realisatie van het Loobeekproject mogelijk te maken. Zonder de inzet van de gronden was er, zo was de inschatting, geen mogelijkheid tot overeenstemming te komen. Er was vanwege die inschatting geen ruimte om de gronden ook aan anderen aan te bieden.

Vraag 3

Wanneer zijn de percelen van de familie aan Loonen aan bod gekomen, met name die van wethouder Loonen? Waarom zijn zij in dergelijk stadium pas meegenomen?

ANTWOORD:

Zoals het feitenrelaas aangeeft zijn de gesprekken over de gronden in 2011 gestart. De onderhandelingen hebben dus lang geduurd, zij zijn niet pas op een laat moment opgepakt.

Vraag 4

Blz. 4 Er wordt gesproken over een vertrouwelijk gesprek waar geen ambtenaar bij is geweest. Heeft een Dijkgraaf en een wethouder met dergelijke ervaring volgens u moeten weten dat dit zeer onjuist was op het gebied van integriteit?

ANTWOORD:

Het DB is van mening dat onderhandelingen door bestuursleden nooit zonder aanwezigheid van ambtenaren dienen plaats te vinden.

Vraag 5

Is tussen de Dijkgraaf en dhr. Loonen contact geweest buiten het waterschap om, actief in dezelfde verenigingen bijeenkomsten etc.?

ANTWOORD:

Hier kunnen wij enkel verwijzen naar de opmerkingen ten aanzien van de waarnemend voorzitter WPM hierover in het feitenrelaas.

Vraag 6

Is door ambtenaren of het bestuur het risico benoemt van tijdsdruk en planning? Is er een manager procesbeheersing of een gelijkwaardige ambtenaar belegd met risico's en wat heeft hij/zij kenbaar gemaakt binnen de projectgroep en aan het bestuur?

ANTWOORD:

Ten aanzien van de casus kunnen wij enkel verwijzen naar de informatie in het feitenrelaas. Binnen Waterschap Limburg wordt inmiddels gewerkt via het Integraal Projectenmodel, waardoor ieder projectteam een manager projectbeheersing kent.

Vraag 7

Er wordt gesproken over een ambtenaar die zich gedistantieerd heeft van het dossier. Waarom heeft hij deze keuze gemaakt? Hoe is hier verder mee omgegaan? Welke stappen zijn ondernomen? Wat is

de interne procedure bij dergelijke melding? Is daarna nog inhoudelijk naar het project gekeken naar aanleiding van de melding?

ANTWOORD:

Het feitenrelaas en advies constateren dat deze ambtenaar pas na de fusie en na de totstandkoming van de overeenkomst zijn ongenoegen over de overeenkomst aan zijn leidinggevende kenbaar heeft gemaakt.

Voor zover kan worden nagegaan is (direct na de fusie in januari 2017) hier geen verdere actie op ondernomen. Zoals gezegd: de overeenkomst was toen al gesloten en rechtsgeldig.

De commissie heeft op basis hiervan een aanbeveling gedaan die door het DB is overgenomen.

Vraag 8

Zijn er nog anderen betrokken ambtenaren die onprettige gevoelens gehad hebben bij het project? Is het toenmalige projectteam gevraagd naar hun mening en wat is daarvan de uitkomst? Kunnen zij 100% uitsluiten zijnde de projectgroep dat er geen gekke dingen gebeurd zijn?

ANTWOORD:

Het DB kan zich enkel baseren op het feitenrelaas en daar blijkt dat niet uit. DB en directie hebben overigens in de afgelopen periode geen signalen ontvangen die hierop wijzen.

Vraag 9

Waarom is Loonen pas als laatste benaderd, heeft dit hem geen kans gegeven met zijn sterk netwerk, kennis van de regio en met politieke contacten om een betere deal te bewerkstelligen?

ANTWOORD:

Loonen is niet als laatste benaderd, de onderhandelingen zijn in 2011 gestart. De commissie constateert dat hij een sterke positie in de onderhandelingen kreeg, o.a. omdat onteigening bestuurlijk ongewenst werd geacht.

Vraag 10

Had Dhr. Loonen vlak voor of tijdens de onderhandelingen contact met andere grondeigenaren of had deze projecten lopen in het werkgebied van het project waardoor hij middels zijn functie en of portefeuille een betere positie zou kunnen hebben verkregen?

ANTWOORD:

Het onderzoek van de commissie richt zich op het handelen door het waterschap, niet op het handelen door Loonen, dat is aan de gemeente Venray.

Vraag 11

Had de dijkgraaf kunnen weten van de positie van Dhr. Loonen?

ANTWOORD:

Deze positie was naar onze mening breed bekend.

Vraag 12

Had Dhr. Loonen en de dijkgraaf met hun ervaring kunnen weten van het vier ogen principe en valt het hun beide aan te rekenen dat dit is genegeerd?

ANTWOORD:

Het onderzoek van de commissie richt zich op het handelen door het waterschap, niet op het handelen door Loonen, dat is aan de gemeente Venray. De waarnemend voorzitter had dit naar onze mening kunnen weten en de commissie is daar helder over.

Vraag 13

Blz. 5 Bent u het met ons eens dat de lasten en vruchten van de voormalige waterschappen nu bij het Waterschap Limburg ligt inclusief de verantwoordelijkheid voor de integriteitsborging?

ANTWOORD:

Dat zijn wij met u eens, in die zin dat die verantwoordelijkheid er is voor zover de mogelijkheden er nog zijn. De gesloten overeenkomst kon niet worden herroepen, tenzij de tegenpartij haar verplichtingen niet zou nakomen.

Vraag 14

Heeft Dhr. Loonen of zijn familie contact gehad met ambtenaren of bestuurders ten tijde van het project buiten de weergeven gesprekken met de dijkgraaf, zo ja welke en wat zijn de onderwerpen van deze gesprekken geweest?

ANTWOORD:

Op basis van het feitenrelaas concluderen wij dat dat niet het geval is geweest.

Vraag 15

Welke bestuurders van ons Waterschap van het destijds en huidig bestuur zijn lid van dezelfde partij als Dhr. Loonen en welke portefeuille hebben/hadden zij?

ANTWOORD:

In het toenmalige waterschap waren dat de heer Driessen (waarnemend voorzitter) en de heer Dupont (hoogwaterveiligheid), beiden Waterbelang. In het huidige waterschap zijn dat de heren Teeuwen (hoogwaterveiligheid en vergunningen) en Sleijpen (financiën, kaders en ontwikkeling) en mevrouw Van Wersch (water in balans, droogte), allen Waterbelang en de dijkgraaf, CDA.

Vraag 16

Hoe is de cultuur van onvoldoende tegenwicht destijds ontstaan? Is het huidig dagelijks bestuur van mening dat er voldoende tegenwicht aan hun geboden wordt om hun scherp te houden? Hoe gaan zij om met tegengewicht en welke andere gevoelens heeft zij bij de huidige bestuurscultuur?

ANTWOORD:

Ook wij moeten ons baseren op het voorliggende feitenrelaas en kunnen niet aangeven hoe dit is ontstaan. Het huidige DB acht tegenwicht van groot belang maar onderschrijft ook de aanbeveling van de commissie om hier extra in te investeren.

Vraag 17

Blz. 6 Er wordt aangegeven dat niet onteigend had kunnen worden, waarom niet?

ANTWOORD:

Er was in algemene zin geen draagvlak in het toenmalige bestuur voor onteigening voor watersysteemprojecten. Voor de voorliggende casus zou het grondbeleid van WL ook geen ruimte voor onteigening hebben geboden.

Vraag 18

Hebben wij momenteel beperkingen op onteigening? Zo ja, gaat u voorstellen om deze op te heffen om projectgroepen meer vrijheid te geven?

ANTWOORD:

Onteigening beperkt zich binnen het huidige grondbeleid tot waterveiligheid. Wij nemen het advies van de commissie over om onteigening met u te bespreken.

Vraag 19

Hoe vaak wordt onteigend tegenover privaatrechtelijk en is deze verhouding vergelijkbaar met andere waterschappen, provincies en gemeenten?

ANTWOORD:

Onteigening of het inzetten van de gedoogplicht wordt bij waterschappen slechts beperkt ingezet. Binnen WL zijn de afgelopen jaren 7 gedoogprocedures opgestart. In 3 procedures is uiteindelijk een vonnis gewezen door de rechtbank. In 4 andere procedures is alsnog overeenstemming bereikt. Het ging in alle gevallen om Maaswerken projecten.

Voor zover bekend is er binnen WL nog niet onteigend; wel is er gedreigd met onteigening of gedoogplicht bij waterkeringprojecten. In die gevallen leidde dat alsnog tot minnelijke overeenstemming.

Wij hebben geen zicht op het aantal onteigeningen van andere overheden. Over het algemeen zijn alle overheden terughoudend met onteigeningen. Getracht wordt een en ander anderszins te regelen. Indien de overheidsbelangen groot worden, bij stadsontwikkelingen of infrastructurele projecten, zal het instrument wat meer worden ingezet.

Uit contacten met andere waterschappen ontstaat de indruk dat de situatie vergelijkbaar is met die bij WL.

Vraag 20

Wat is de financiële en procedurele grens om te gaan onteigenen in ons huidige beleid of wat geven onze projectmanagers als algemene spelregel die zij hanteren? Kunt u dit antwoord ondersteunen door een simpele casus te weergeven?

ANTWOORD:

Voor onteigening gelden geen financiële grenzen. Er zijn wettelijke regels voor het doorlopen van een onteigening. Binnen WL zijn er geen "regels of procedures voor het doorlopen van een onteigening", maar wordt de procedure conform de Onteigeningswet gevolgd.

Aan een onteigening gaat al een heel minnelijk onderhandelingsproces vooraf. Als er besloten wordt tot onteigening brengt WL een laatste schriftelijk bod uit om een aankoop minnelijk op te lossen. Daarna wordt het dossier overgedragen aan de advocaat die de onteigening ingang zet. De Onteigeningswet is dan van toepassing. Deze wet schrijft een procedure voor die gevolgd dient te worden. Belangrijk: "de Kroon" besluit of er onteigend kan en mag worden.

Vraag 21

Wat zou het gescheeld hebben als toch was onteigend in financiële middelen? (Ruwe schatting)

ANTWOORD:

Die schatting kan achteraf niet worden gegeven. Het is een als/dan vraag die niet meer beantwoord kan worden.

Vraag 22

Is het mogelijk om alle gevoelige grondtransacties in het vervolg via het AB te laten verlopen om schijn van weg te nemen? Gaat het DB dit in het vervolg (meer) doen?

ANTWOORD:

Het DB neemt de aanbevelingen van de commissie over en dat betekent zowel het herzien van het grondbeleid als de wijze van verantwoording van het inzetten van de discretionaire bevoegdheid door het DB.

4.1.2 Bijlage 6 Rapport Hoffmann (geanonimiseerd)

Vraag 1

Blz. 9 Zijn er taxaties van de gronden die wij kunnen ontvangen, en zijn deze door externe bedrijven opgesteld?

ANTWOORD:

In deze casus zijn voor het hele Loobeekdal de prijzen vastgezet op de historische aankooprijzen (aankoop WPM van PL). Dit was een gebruikelijke werkwijze. Er zijn dus geen taxaties opgesteld. Tegenwoordig is binnen WL de rol van taxateur en aankoper gescheiden, in tegenstelling tot de werkwijze bij WPM.

Vraag 2

Blz. 11 Tot welke partij behoren de bestuurders? (Graag CDA/Waterbelang samen benoemen)

ANTWOORD:

- De heer Roelofs: Water Natuurlijk
- Mevrouw Kersten: Water Natuurlijk
- De heer Gresel: CDA
- De heer Driessen: Waterbelang
- De heer Frenken: Fractie Ongebouwd
- De heer Dupont: Waterbelang

Vraag 3

Wie is Medewerker 9 of wat is zijn rol etc.?

ANTWOORD:

Medewerker 9 betrof de toenmalige secretaris-directeur. Inmiddels staat in iBabs een nieuwe, door AKD op AVG en WOB getoetste geanonimiseerde versie van het feitenrapport, waarin de functie wel openbaar is gemaakt.

Vraag 4

Blz. 12 Heeft het huidig dagelijks bestuur de transactie uiteindelijk nog goed gekeurd? Zo ja waarom en zo nee waarom is dit niet gebeurd?

ANTWOORD:

Nee, een overeenkomst wordt slechts eenmaal goedgekeurd en dat is door het bestuur van WPM gebeurd. Binnen WL is de akte van de gesloten overeenkomst notarieel afgewikkeld.

Vraag 5

Blz. 12-13 (Alle partijen) Wat is de verdien capaciteit van de nog gehouden afgewaardeerde gronden, en wat is de verhouding tot de capaciteit voor afwaardering? Kunt u in een tabel weergeven wat de afwaarderingspercentages per gebied zijn naast de percentages van de nog bestaande capaciteit.

ANTWOORD:

De mate van beperking bepaalt de afwaardering, niet de ligging in het gebied
De toegepaste afwaardering van de grondwaarde in percentage in tabelvorm:

Afwaardering van grond met een landbouwfunctie naar een natuurfunctie.

	Landbouw functie	afwaardering	Natuur functie
Percentage	100%	85%	15%

Afwaardering van grond met een landbouw functie naar permanent grasland.

	Landbouw functie	afwaardering	Permanent grasland
Percentage	100%	25%	75%
Percentage	100%	30%	70%
Percentage	100%	75%	25%

Vraag 6

Wat was ten tijde van de transactie de gemiddelde prijs van landbouwgrond, natuurterrein en grasland per m² in Limburg. Graag wederom in een tabel weergeven met de m² prijs die het Waterschap heeft aangehouden in de deal.

ANTWOORD:

De prijzen zoals in het Loobeekdal gehanteerd lagen in lijn met de bandbreedtes die toen voor de verschillende gronden golden. Er is in het Loobeekdal gekozen om de historische bedragen vast te zetten en te blijven gebruiken. Was gekozen voor een opwaardering naar de werkelijke marktprijs, dan waren voor het waterschap de kosten voor afwaardering ook hoger geworden. Bovendien wordt door vastzetten gezorgd dat alle particulieren, ongeacht het moment van het sluiten van de deal, dezelfde eenheidsprijs ontvangen.

Vraag 7

Blz. 14 Klopt de conclusie dat de Familie Loonen samen € 1.807.636,75 minus €883.629,95 = € 924.006,8 rijker is geworden aan deze transactie? Of nog meer als er een rest productiecapaciteit zit op de afgewaardeerde gronden?

ANTWOORD:

Het onderzoek van de commissie richt zich op het handelen door het waterschap. De conclusie van de commissie is dat de gehanteerde prijzen naar Loonen toe in lijn zijn met de andere transacties (zowel voor verkoop als afwaarderen) en dat binnen de regels van het grondbeleid is gehandeld.

Vraag 8

Waarom waren deze afwaarderingen nodig? Wanneer heeft het AB dit beslist en naar welke beleidsdocumenten is dit terug te voeren? (Graag met een quote uit de beleidstukken de beslissing hier kort weergeven met een korte tekst en uitleg).

ANTWOORD:

Afwaardering is een landelijk instrument dat wordt ingezet op het moment dat, door blijvende verandering van de gebruiksmogelijkheden van gronden, de economische waarde van de grond daalt.

Vraag 9

Is er bij de nationale overheid een melding gemaakt bij de dienstdoende afdeling integriteit waar het waterschap onder valt? Wat is hun advies, kijken zij nog naar deze transactie? Indien er nog geen melding gemaakt is gaat het DB deze nog indienen, graag een motivering van uw antwoord.

ANTWOORD:

Iedere overheid heeft haar eigen integriteitsbeleid en protocol, er is geen landelijke afdeling integriteit voor alle overheden. Voor deze casus is het integriteitsbeleid van WL gevolgd en is de casus voorgelegd aan de onafhankelijke integriteitscommissie van WL.

Vraag 10

Blz. 15 Er is sprake van een SOK met gemeente en provincie, zijn er colleges van gedeputeerde of wethouders met CDA-bestuurders bij betrokken geweest, zo ja welke personen zijn dit geweest en hadden zij deze SOK in hun portefeuille?

ANTWOORD:

Er is een SOK uit 2010. Deze is ondertekend door Ger Driessen namens Provincie Limburg, de heer Classens namens WPM, Patrick van der Broeck namens Gemeente Venray, G. Jonkman namens Staatsbosbeheer en A.J.M. van Hoof namens LLTB. Er is een aanvulling op de SOK vastgesteld door de stuurgroep Loobek in 2014. Zitting in deze stuurgroep hadden: Sjraar Roelofs namens WPM, Lucien Peeters namens Gemeente Venray, Patrick van der Broeck namens Provincie Limburg.

Vraag 11

Blz. 15 Er wordt aangegeven dat van 6 partijen grond is gekocht voor partij 1, bij partij 1 is alleen afgewaardeerd maar geen land daadwerkelijk aan het WL overgedragen, klopt dit?

ANTWOORD:

Dit is niet correct. Bij drie andere partijen is eveneens sprake van afwaardering van gronden.

Vraag 12

Hoeveel is uiteindelijk boven marktprijs betaald als alle partijen bij elkaar worden opgeteld binnen dit project?

ANTWOORD:

Op basis van het advies van de commissie en het feitenrelaas is de conclusie dat bij alle partijen op basis van dezelfde eenheidsprijzen transacties zijn gesloten. Daarvoor zijn de historische aankooprijzen gehanteerd. Er is geen sprake van betaling boven de marktprijs.

Vraag 13

Blz. 16 Klopt de stelling dat andere partijen slechts 1,2 keer de waarde hebben gekregen en de familie Loonen 2 keer?

ANTWOORD:

Er is niet sprake van het krijgen van waarde. In een tweetal transacties is sprake van een grotere hoeveelheid hectares dan de ongeschreven norm.

Vraag 14

Kunnen andere partijen nog aanspraak maken omdat zij oneerlijk behandeld zijn geworden omdat vooraf besproken prijzen door de Dijkgraaf zijn losgelaten voor de familie Loonen?

ANTWOORD:

Er is volgens het feitenrelaas en de bevindingen van de commissie geen sprake van het loslaten van prijzen. Bij alle transacties in het Loobeekdal zijn dezelfde eenheidsprijzen gehanteerd. Daarnaast betreft het minnelijke, privaatrechtelijke onderhandelingen waar in gezamenlijkheid instemming over de transactie wordt bereikt. Heronderhandelen als een andere partij een beter resultaat haalt is niet mogelijk.

Vraag 15

Blz. 29 Zijn er alarmbellen gaan rinkelen op het moment dat het duidelijk was dat Dhr. Loonen voor zijn gehele familie is opgetreden als onderhandelaar? Wat vond men van deze aanpak door de familie?

ANTWOORD:

Het DB kan zich enkel baseren op de informatie zoals het feitenrelaas dat weergeeft. Het DB beschikt niet over aanvullende informatie.

Vraag 16

Was het niet beter geweest als de heer Loonen een bedrijfsbehartiger zijn zaken had laten regelen sinds hij zelf wethouder was van grondposities.

ANTWOORD:

Het onderzoek van de commissie richt zich op het handelen door het waterschap, niet op het handelen door Loonen, dat is aan de gemeente Venray.

Vraag 17

Blz. 29 De verwijten die medewerker 8 heeft ontvangen over hoe slecht de overheid is, komen deze van de persoon van Dhr. Loonen?

ANTWOORD:

Dat is correct blijkens het feitenrelaas .

Vraag 18

Wie zijn bij de gesprekken bij Dhr. Loonen thuis geweest, is hier wel sprake geweest van een vier ogen principe en zo ja door wie?

ANTWOORD:

Het DB heeft niet meer informatie dan de informatie zoals die in het feitenrelaas is opgenomen.

Vraag 19

Blz. 33 4.1.8. Stelt niet duidelijk of er nu wel of niet bekendheid was bij het DB, is er mondeling in de DB-vergaderingen gesproken over de problematiek binnen de Loobek?

ANTWOORD:

Het DB heeft niet meer informatie dan de informatie zoals die in het feitenrelaas is opgenomen.

Vraag 20

Wordt onder 4.1.9. Het CDA-netwerk bedoeld?

ANTWOORD:

Het DB kan geen duiding geven aan een uitspraak die door een oud DB-lid tegenover het onderzoeksbureau is gedaan.

Vraag 21

Blz. 43 Waar en op welke momenten is de 32 punten lijst gepubliceerd voor het DB en wanneer hebben DB'ers er kennis van genomen?

ANTWOORD:

De 32-puntenlijst is expliciet genoemd in de stukken voor de DB-besluitvorming, zo concluderen commissie en onderzoeksbureau. De DB-leden hebben dus bij de besluitvorming kennis kunnen nemen van deze lijst.

4.2 Vervolgvragen fractie VVD

Van: Guiseppe Noteborn

Verzonden: donderdag 6 mei 2021 23:35

Vraag 22

Kunt een overzicht dan wel eenvoudige balans maken waaruit blijkt wat door familie Loonen aan grond (functie, oppervlakte en waarde) is ingebracht en wat men ervoor heeft teruggekregen aan grond (functie, oppervlakte en waarde) en eventuele andere aanvullende afspraken? Dat in één oogopslag duidelijk en inzichtelijk wat de uitkomst van de grondwerving is. Deze nog graag beantwoorden met echt alle inbrengen van beide kanten inclusief gelden en de bei behorende marktwaardes eventuele rest productie capaciteiten.

ANTWOORD:

De tabellen op pagina 12 en 13 van het feitenonderzoek verschaffen de gevraagde informatie.

Vraag 23

Zijn de gronden getaxeerd, zo ja door wie en hoe zijn de bedragen in het project m.b.t. tot grondaankopen en -verkoop tot stand gekomen? Deze nog graag beantwoorden.

ANTWOORD:

De gronden zijn niet getaxeerd. De waardes zijn vastgezet op de historische prijs waarvoor Provincie Limburg gronden heeft overgedragen aan WPM. Dit is in ruilingen een gebruikelijke werkwijze om iedereen een gelijk vertrekpunt te bieden. Binnen WL is er, afwijkend van WPM, een scheiding in de rol van taxateur en aankoper.

Vraag 24

In het NRC-artikel wordt aangegeven dat onteigening van grond had gekund. Was dit juridisch gezien mogelijk? Zo niet waarom? Zo ja waarom is daar niet voor gekozen? Niet duidelijk beantwoord, graag nog beantwoorden ik heb de vraag ook bij de behorende stukken gesteld.

ANTWOORD:

Het is wettelijk deels mogelijk om te onteigenen. Er mag op grond van de KRW onteigend worden, maar dan wel alleen de gronden benodigd voor beekherstel. In dit geval had onteigening dus geen volledige oplossing geboden voor het totaal te realiseren project. Bovendien was er bestuurlijk geen draagvlak bij WPM voor onteigening binnen het watersysteem vanwege de KRW. Dat draagvlak is er volgens het grondbeleid WL ook bij WL niet.

Binnen WL geldt dat in het grondbeleid Waterschap Limburg uit 2018 is vastgelegd dat onteigening enkel kan worden ingezet in het geval van waterveiligheid.

4.2.1 Bijlage 6 Adviescommissie Integriteit casus Grondtransacties Loobeek

Vraag 25

Hoe is de interesse van anderen in de eigen grondposities die ingezet zijn voor de ruil op waarde geschat?

ANTWOORD:

De commissie constateert dat er wel sprake is geweest van mogelijke interesse, maar dat niet duidelijk is hoe serieus deze was. De vraag is dus niet eenduidig te beantwoorden.

Vraag 26

Hebben wij ambtenaren in huis die onteigeningsprocedures kunnen begeleiden dan wel voeren?

ANTWOORD:

Ja, onze grondverwerwers kunnen dat en worden daarin indien noodzakelijk bijgestaan door expertise van externen.

4.2.2 Rapport Hoffman

Vraag 27

Heeft een onafhankelijk expert in agrarisch landgoed de casus bekeken op financiële overwaardering?

ANTWOORD:

Het feitenrelaas is uitgevoerd door Hoffmann.

Vraag 28

Heeft Hoffman een expert in agrarische grondtransacties geraadpleegd op detail niveau?

ANTWOORD:

Nee. Hoffmann heeft dat onderzoek uitgevoerd dat nodig was om de feiten te reconstrueren en de commissie de mogelijkheid te geven te kunnen constateren of wel of niet volgens de regels is gehandeld. Inzet van een agrarisch expert is niet nodig geacht omdat in alle transacties binnen het project dezelfde eenheidsprijzen zijn gehanteerd.

Vraag 29

Komt Hoffman tot de conclusie kijkend naar marktwaarden en gebruiken ten tijde van de overeenkomst een goede deal gesloten is door het waterschap minder dan 20% boven marktwaarde betaald?

ANTWOORD:

Hoffmann heeft de feiten in beeld gebracht, geen conclusies getrokken. De onderzoeksvraag is niet of er sprake is van een goede deal of niet, maar of er volgens de regels en integer is gehandeld.

Vraag 30

Voor welke m2 prijs heeft het Waterschap de strategische gronden destijds gekocht?

ANTWOORD:

Voor € 5,-/m2, conform de latere verkoopprijs.

Vraag 31

Welke kostprijs plus inflatiecorrectie was deze m2 prijs van de originele gronden ten tijde van de ruil met familie Loonen?

ANTWOORD:

De historische verkoopprijs van € 5,- is voor alle transacties in het Loobeekdal als uitgangspunt gehanteerd.

Vraag 32

Blz. 14 Hoeveel euro heeft de familie Loonen nominaal en procentueel aan de grondtransactie verdient als gerekend wordt met toenmalige marktwaardes?

ANTWOORD:

Deze vraag is al eerder beantwoord, zie vraag 7 op pagina 36 van deze beantwoording.

Vraag 33

Was het DB wel of niet op de hoogte van de vertrouwelijke gesprekken van de Dijkgraaf met de familie Loonen.

ANTWOORD:

Voor de beantwoording van deze vraag zij verwezen naar het feitenrelaas.

4.3 Vervolg vragen fractie VVD

Van: Jeroen Achten

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 09:47

4.3.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Vraag 34

Pagina 1: Decharge verlenen voor het Onderzoek naar de casus 'Grondtransacties Loobeekdal' met de oplevering van de nu voorliggende stukken.

Decharge verlenen aan wie? De integriteitscommissie? Staat nu niet duidelijk vermeld.

ANTWOORD:

De integriteitscommissie heeft een opdracht aanvaard voor het onderzoek. Daarom wordt er aan het einde van het onderzoek decharge verleend aan de integriteitscommissie voor haar werkzaamheden in deze casus.

Vraag 35

Pagina 3 'De integriteitscommissie oordeelt dat de transacties conform de toen geldende regels zijn afgehandeld. Daarmee is er geen sprake van een integriteitsschending.

Gaat integriteit alleen over feiten en/of ook normen en waarden? Wat staat hierover opgenomen in het protocol van WL?

ANTWOORD:

Integriteit gaat over het al dan niet schenden van regels, maar ook over de vraag hoe normen en waarden worden toegepast. Daarom constateert de integriteitscommissie niet alleen over of er wel of niet sprake is van een integriteitsschending. Zij verwijst daarnaast ook naar 'de schijn van', feitelijk de normen en waarden waar u naar vraagt. Het protocol zegt hier niets over. Het geeft aan op welke wijze potentiële integriteitsschendingen dienen te worden onderzocht.

Vraag 36

Pagina 4 Doordat bestuurlijk de mogelijkheid tot onteigening is uitgesloten.

"Zover bekend was onteigening wel mogelijk maar heeft men ervoor gekozen/besloten om dit middel niet in te zetten. Klopt dit?

Graag een duidelijke uitgebreide toelichting over hoe het toe en nu geregeld is m.b.t. onteigening"

ANTWOORD:

Het is wettelijk deels mogelijk om te onteigenen. Er mag op grond van de KRW onteigend worden, maar dan wel alleen de gronden benodigd voor beekherstel. In dit geval had onteigening dus geen volledige oplossing geboden voor het totaal te realiseren project. Bovendien was er bestuurlijk geen draagvlak bij WPM voor onteigening binnen het watersysteem vanwege de KRW. Dat draagvlak is er volgens het grondbeleid WL ook bij WL niet.

Binnen WL geldt dat in het grondbeleid Waterschap Limburg uit 2018 is vastgelegd dat onteigening enkel kan worden ingezet in het geval van waterveiligheid.

4.3.2 Bijlage 5

Vraag 37

Pagina 3 Het rapport heeft een groot aantal aannames bevestigd.

Welke aannames worden hier bedoeld?

ANTWOORD:

U verwijst naar de bijlage bij de brief, waarbij het DB advies geeft aan de portefeuillehouder integriteit inzake het conceptadvies van de commissie integriteit. Het is dus een weergave van de gedachtewisseling in het DB. Daarbij zijn alle opmerkingen van DB-leden vastgelegd.

Vraag 38

Pagina 4 De grens is steeds een stukje verschoven, verder van het WL-belang; er is in 2016 al zo veel weggegeven, dat het nu bijna ondoenlijk is om nog zaken te doen; integriteit is groter dan alleen financiën.

Wat wordt hiermee bedoeld? Wat is weggegeven? Waarom is het ondoenlijk om nog zaken te doen? Zonder context is dit niet duidelijk en scheidt alleen maar meer vragen (en vermoedens)

ANTWOORD:

U verwijst naar de bijlage bij de brief, waarbij het DB advies geeft aan de portefeuillehouder integriteit inzake het conceptadvies van de commissie integriteit. Het is dus een weergave van de gedachtewisseling in het DB. Daarbij zijn alle opmerkingen van DB-leden vastgelegd.

4.3.3 Bijlage 6

Vraag 39

Pagina 3 "Er was het bestuur van het toenmalige Waterschap Peel en Maasvallei en de waarnemend dijkgraaf veel aan gelegen om dit programma af te ronden"

Waarom was hier veel aan gelegen? Zonder inhoudelijke toelichting/motivatie staat hier eigenlijk niets.

ANTWOORD:

Zoals in het feitenrelaas en in het advies van de commissie is aangegeven wenste het bestuur van het toenmalige waterschap de transactie af te ronden voor de fusie tot WL.

Vraag 40

Pagina 4 "Er is ook een issuelijst met 32 punten opgesteld, waarvan onduidelijk is of deze lijst fysiek heeft voorgelegen bij de besluitvorming in het waterschapsbestuur."

Welk waterschapsbestuur? DB? AB? Of beide? Zover bekend heeft dot betrekking tot alleen het DB en is het AB hiervan nooit op de hoogte geweest. Door hier waterschapsbestuur te noemen kan verwarring veroorzaken.

ANTWOORD:

Het gaat hier om het dagelijks bestuur van Waterschap Peel en Maasvallei.

Vraag 41

Pagina 5 "Hij beschouwde het voeren van gesprekken zonder aanwezigheid van een andere vertegenwoordiger van het waterschap als noodzakelijk voor herstel van het vertrouwen."

Wat is hiervan de motivatie? Wat is er in het verleden gebeurd dat er geen vertrouwen meer zou zijn? Zonder inhoudelijke toelichting/motivatie staat hier eigenlijk niets.

ANTWOORD:

Het DB moet hier uitgaan van het gestelde in het feiteonderzoek en heeft geen verdere informatie beschikbaar.

4.3.4 Bijlage 6 Rapport Hoffmann

Vraag 42

Pagina 4 De destijds waarnemend dijkgraaf, de heer G.H.M. (Ger) Driessen, zou kort voor zijn vertrek bij WPM de overeenkomst met [Partij 1] hebben ondertekend. Wanneer was bekend informeel

danwel formeel dat de heer Driessen geen onderdeel uit ze maken van het nieuwe Waterschap Limburg?

ANTWOORD:

Hierover is geen informatie beschikbaar in het feitenonderzoek, maar dit zal ergens medio 2016 zijn geweest. Overigens is de overeenkomst niet getekend door de heer Driessen maar door mevrouw Kersten (zie bijlage U bij het feitenonderzoek)

Vraag 43

Pagina's 12 en 13 Tabellen

"Waarom hebben de partijen substantieel hoeveelheid grond toebedeeld gekregen terwijl ze zelf 0 ha grond hebben verkocht/ingeleverd? Is dit gebruikelijk?

Als transacties tegen de marktwaarde in 2016 (i.p.v. de normen) hadden moeten plaatsvinden was het voordeel dan groter of kleiner geweest voor de grondeigenaren?"

ANTWOORD:

Partijen hebben geen gronden verkocht, maar wel gronden ingebracht die via een kwalitatieve verplichting een ander doel krijgen binnen het Loobeekdal. Er is daarmee feitelijk sprake van een ruiling. Deze werkwijze komt vaker voor en is een van de instrumenten om gronden ter beschikking te krijgen. Het grondbeleid van Waterschap Limburg gaat voor dit soort projecten uit van het ter beschikking krijgen van gronden, niet van het per se in bezit krijgen van gronden. De vraag ten aanzien van een mogelijk voordeel is een als/dan vraag die niet kan worden beantwoord.

Vraag 44

Pagina 13 Tabel grind partij 1c

Waarom is deze bosgrond verkocht voor 2,5 €/m² inclusief de verplichting voor WPM om dit om te zetten naar landbouw. En niet als landbouw voor 5 €/m²?

ANTWOORD:

De waarde is door de grondverwerver van WPM bepaald na overleg met een medewerker van het begeleidende ingenieursbureau (namens WPM), die veel ervaring had met grond van gerooide houtopstanden. Dat paste binnen het grondbeleid van WPM. Een en ander is vastgelegd in een taxatie die bij het DB-besluit van 13 december 2016 ter inzage lag. Binnen Waterschap Limburg is, afwijkend van de werkwijze van WPM, de rol van taxateur en grondverwerver gescheiden.

Vraag 45

Pagina 14 Kwalitatieve omvang van de transacties; afwaardering van landbouwgrond naar natuurgrond en EVZ

Vanwege de functieverandering wordt de grond afgewaardeerd met 85%. Zover bekend worden deze gronden omgezet naar kruidenrijk grasland en geen andere vormen van natuur. In de overeenkomst worden anterieur vastgelegd dat er ruige stalmest toegepast, beweiden en gehooid mag worden. Daarmee kan de grond gewoon landbouwkundig worden gebruikt voor melkvee en

vleesvee, zij het met enkele beperkingen. Is een afwaardering naar natuur hier dan wel terecht of is er eerdere sprake een kwalitatieve verplichting light met een lagere afwaardering?

ANTWOORD:

De kwalitatieve verplichting is toentertijd opgelegd om te komen tot kruidenrijk grasland. Daarbij is op basis van de toen geldende inzichten bij WPM gekozen voor het toestaan van stal mest om de bodemstructuur optimaal te prepareren voor kruidenrijk grasland. De afwaardering is in lijn met wat gebruikelijk was, dus er kan volgens het DB gesproken worden van een kwalitatieve verplichting Light.

Vraag 46

Pagina's 14 en 15 "Overige aspecten van de transacties; een 32-puntenlijst met voorwaarden heeft besproken"

Naast de ha, € en functie over de gronden zijn nog meerdere afspraken gemaakt waarvan niet duidelijk is om welke omvang en welke investering hiermee gegaan gaat? Al deze cultuurtechnische maatregelen dragen bij aan een betere landbouwstructuur en hoger productiepotentieel (bedrijfseconomische verbetering). Graag totale plan compleet en overzichtelijk toelichten (nu staat verschillende onderdelen verspreid over meerdere documenten en kaartje is slecht leesbaar en afleidbaar) en per maatregel in beeld brengen omvang, investering of gemoeide kosten/voordeel in totaal. O.a. gebruik gronden per 1-1-2017 (betaalde pachtkosten vs betaalde geliberaliseerde pacht in de markt), afrastering, drainage, egalisatie, omzet bos naar landbouw, ruikverkevelingslasten, aanleg verbreding waterlopen (incl. onderbemaling), peilbesluit (voor welke percelen, kosten realisatie, onderhoud en beheer), hekwerk afrastering (nodig vs extra), bruggen/toegangspaden/bemeten dammen voor zwaar landbouwverkeer (wat was er voorheen en in welke status, ook geschikt voor zwaar landbouwverkeer?). Graag aanvullen met zaken die niet zijn genoemd maar wel van toepassing zijn.

ANTWOORD:

De 32 puntenlijst is niet in geld uitgedrukt en ook moeilijk in geld uit te drukken, omdat het deels ook immateriële punten betreft. De 32 punten waren onderdeel van de totale overeenkomst en passen naar de huidige stand van zaken ook binnen het projectbudget.

Wat wel in geld kan worden uitgedrukt zijn de kosten voor de uitvoering van het cultuurtechnisch plan, zijnde € 222.352,50 exclusief BTW. Daarnaast is een aantal werkzaamheden voorzien in het cultuurtechnisch plan afgekocht. Deze worden door Loonen c.s. zelf uitgevoerd. De omvang hiervan bedraagt € 150.502,-- exclusief BTW.

Vraag 47

Pagina 30 Contact tussen 2012 en 2015

Er is geen info van tussen 2012 en 2015. Heeft er geen contact plaatsgevonden in de tussen tijd? Wat is de verklaring hiervoor? Is er wel contact geweest waarom is hier geen correspondentie van?

ANTWOORD:

Zoals aangegeven in het feitenonderzoek zijn de emailaccounts van WPM en WRO conform wet- en regelgeving vernietigd. Daarmee zijn geen andere gegevens van voor 2016 dan zoals vermeld in het feitenonderzoek gevonden.

Vraag 48

Pagina 30 De heer Driessen deelde verder mee dat hij in eerste instantie mevrouw Kersten had verzocht voorzitter te worden. Is dit geverifieerd bij de heren Dupont en Frenken aangezien mevrouw Kersten dit meer kan. Anders is dit een aanname en geen feit. Graag uitzoeken.

ANTWOORD:

Het DB kan hier enkel uitgaan van hetgeen in het feitenonderzoek wordt gesteld.

Vraag 49

Pagina 31 Tussentijds rapporteren aan DB

Hier zit een tegenstrijdigheid waar niet verder op wordt ingegaan. Er wordt bevestigd en ontkend dat het proces mbt de onderhandelingen is in/met het DB? Hoe kan dit en wat is nu waar?

ANTWOORD:

Het feitenonderzoek constateert op dit punt dat er verschillende inzichten waren bij de verschillende betrokkenen.

Vraag 50

Pagina 33 Onderhandelingen overgenomen door de heer G.H.M. Driessen

Is er een formeel besluit genomen dat de heer Driessen de onderhandelingen ging overnemen van mevrouw Kersten? Zo niet, had de heer Driessen dan wel het mandaat om de onderhandelingen te voeren?

ANTWOORD:

Er is geen andere informatie bekend bij het DB anders dan hetgeen gesteld wordt in het feitenonderzoek.

Vraag 51

Pagina 33 Vanuit het AB de nodige druk kwam om de beekherstelprojecten af te ronden, in het bijzonder na de wateroverlast van juli 2016

Was er in het Loobeekdal sprake geweest van substantiële wateroverlast in 2016? En ging de discussie juist over de heringerichte beken en niet de nog in te richten beken?

ANTWOORD:

Het Loobeekdal betreft beekherstel in het kader van de KRW, geen project ter voorkoming van wateroverlast.

Vraag 52

Pagina 37 Ger stelt: afw. Akte als DB instemt met p.p. AB wordt niet afgewacht

Wat wordt hiermee bedoeld? Wat betekent p.p.? Is er bewust gekozen om het AB er buiten te houden?

ANTWOORD:

Er is geen andere informatie bekend bij het DB anders dan hetgeen gesteld wordt in het feitenonderzoek.

Vraag 53

Pagina's 39 en 40 "22-10-2016 geeft de heer Driessen aan dat geen gewijzigd bod te doen 5-11-2016 gaat de heer Driessen alleen in gesprek met [partij 1] over 32 nieuwe voorwaarden waar op verschillende punten toezeggingen gedaan worden"

Was men ambtelijk bevoegd/gemandateerd om een nieuw voorstel te doen om daarmee de onderhandelingen positief te kunnen beïnvloeden?

Was een nieuw voorstel op basis van verkeerswaarde gunstiger of ongunstiger geweest voor de Loonen?

Zo ja, was de heer Driessen bevoegd/gemandateerd om dit ambtelijk advies/voorstel te corrigeren?

En wel vervolgens zelf wel toezeggingen te doen over aanvullende voorwaarden?

Is het terecht om te stellen dat de ambtelijke organisatie tegengas wilde geven maar overruled werd door de heer Driessen?"

ANTWOORD

Er is geen andere informatie bekend bij het DB anders dan hetgeen gesteld wordt in het feitenonderzoek.

5 Fractie Lokaal Limburg

Van: Ad Berger

Verzonden: donderdag 6 mei 2021 20:51

Allereerst deel ik u mede dat ik geen gebruik heb gemaakt van de mogelijkheid om de stukken ten kantore in te zien. De reden hiervoor is dat ik geen band of betrokkenheid heb met het Waterschap verleden. Ik heb alle stukken goed en nauwkeurig doorgenomen en aan de hand van het feitenrapport opgesteld door Hoffman – en de conclusies en aanbevelingen van onze integriteitscommissie - ben ik moeten concluderen, dat alles past binnen de wettelijke kaders, maar dat er tussen de regels door toch gebeurtenissen plaats hebben gevonden waarover ik de volgende vragen wil stellen.

5.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

Vraag 1

Overeenkomst met dhr. J. Loonen betreft de grond aan- en verkoop d.d. 13-12-2016:

Op 13 december 2016 hebben dhr. G. Driessen en dhr. J. Loonen overeenstemming bereikt over de 32 punten lijst. Na de overgang van waterschap WPM naar WL bleef dhr. Loonen nieuwe eisen stellen en tevens een nieuw grondbeheer aan WL. De situatie in juni 2019 was zodanig dat dhr. Frenken stelde dat als de extra eisen niet van tafel gingen, de koop nog ontbonden kon worden. Waarom heeft het DB toen geen actie ondernomen om de koopovereenkomst nogmaals onder de loep te nemen, vooral financieel.

ANTWOORD:

De enige mogelijkheid om de koopovereenkomst te ontbinden was geweest wanneer tegenpartij niet aan de overeenkomst had voldaan. In 2019 heeft tegenpartij aangegeven opnieuw te willen onderhandelen en is door de heer Frenken aangegeven dat dan de koop ontbonden zou worden. Daarop heeft tegenpartij de eisen ingetrokken en bleef daarmee de lopende overeenkomst rechtsgeldig zonder mogelijkheid tot ontbinding.

Vraag 2

In juni 2020 is de acte notarieel gepasseerd. Hoeveel van de originele en aanvullende eisen op het financiële – grond positionele – gebied zijn hierbij ingewilligd.

ANTWOORD:

De acte is gepasseerd conform de in december 2016 goedgekeurde overeenkomst.

Vraag 3

Wat is uw verklaring voor de lange periode tussen de transactie gesloten op 13-12-2016 en het passeren van de acte eerst op juni 2020 en welke andere overwegingen zijn hier de oorzaak van.

ANTWOORD:

Er zijn een aantal verklaringen. Deels is die verklaring te vinden bij de fusie van WL, waardoor in eerste instantie vertraging is opgetreden. Daarnaast zijn door tegenpartij bij herhaling vragen gesteld waardoor vertraging ontstond. Echter niet in die zin, dat vanuit WL de mogelijkheid bestond de overeenkomst te ontbinden.

Vraag 4

Wanneer verwacht u het integriteitsrapport betreft dhr. J. Loonen van de gemeente Venray te ontvangen. Zou de uitkomst van dit rapport mogelijke consequenties kunnen hebben voor het Waterschap Limburg. Indien ja, hoe gaat het Waterschap dit dan oppakken.

ANTWOORD:

Het integriteitsonderzoek van de gemeente Venray richt zich voor zover ons bekend op de heer Loonen, niet op Waterschap Limburg. Wij verwachten dat het rapport geen consequenties voor Waterschap Limburg zal hebben, maar zullen t.z.t. het rapport bestuderen en mochten er wel consequenties uit volgen voor WL dan zullen we u daar over informeren. Het is ons niet bekend wanneer het rapport van de gemeente gereed is.

Vraag 5

Op 5 november 2016 heeft er een afrondend gesprek plaats gevonden met de familie Loonen-Muijsers/Maatschap Loonen. Leidraad voor het gesprek is de 32 puntenlijst van de families Loonen. Aanwezig waren: Wim, beide zonen, Jan Loonen en Ger Driessen namens WPM. Waarom werd WPM tijdens dit belangrijke gesprek maar vertegenwoordigd door 1 persoon. Normaliter zouden dit minimaal 2 personen moeten zijn. Gaarne uitleg hierover.

ANTWOORD:

Het DB volgt de commissie in haar oordeel dat bij een dergelijk gesprek altijd twee personen aanwezig zouden moeten zijn.

Vraag 6

Heeft dhr. Jan Loonen voordeel kunnen halen uit zijn onderhandelingspositie met het WPM. Dhr. Jan Loonen is immers wethouder van de gemeente Venray, lid van het CDA, lid van de stichting Lokaal Waterbelang Venray en Maasduinen. Deze stichting vormt met nog 6 andere Lokaal Waterbelang stichtingen gezamenlijk de Fractie Waterbelang Limburg bij het Waterschap Limburg, dit alles onder CDA vlag. Dit gezien de politieke ontwikkelingen bij Provinciale Staten van Limburg en de aandacht van de media hiervoor.

ANTWOORD:

De commissie geeft aan dat tegenpartij een sterke positie had doordat de gronden van tegenpartij benodigd waren voor de realisatie van het project en omdat minnelijke verwerving binnen de politieke constellatie van WPM de enige optie was.

Over de andere punten die u aanvoert kunnen wij geen uitspraak doen, het onderzoek gaat over het handelen van WL, niet over de heer Loonen. Dat onderzoek is aan de gemeente Venray.

6 Fractie 50PLUS

Van: JAM Arntz

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 15:36

6.1 Agendapunt 4.8 Advies Commissie Integriteit in casus 'Grondtransacties Loobeekdal'

De materie is complex. Wat mij bijzonder treft is het ontbreken van wat achtergrondinformatie. Veel van onderstaande vragen gaan hier dan over om een voor mij goed beeld te krijgen.

Vraag 1

Wanneer werd de Samenwerkingsovereenkomst herinrichting Loobeek (SOK) getekend? Dit moet ergens rond 2009 geweest zijn bij het beschikbaar komen van een concreter plan op basis van het rapport Oranjewoud uit 2005.

ANTWOORD:

De Samenwerkingsovereenkomst Herinrichting Loobeek is in 2010 getekend. In 2014 is een aanvulling vastgesteld door de stuurgroep Loobeek.

Vraag 2

Hier waren drie partijen bij betrokken: de provincie, de gemeente Venray en Waterschap Peel en Maasvallei (WPM). Hoe zit de politieke verhouding bij elk van deze drie partijen in elkaar tijdens de ondertekening van de SOK en wie waren toen rechtstreeks betrokken bij het onderhavige project?

ANTWOORD:

Bij de SOK waren in totaal vijf ondertekenaars, naast de provincie, de gemeente Venray en Waterschap Peel en Maasvallei ook Staatsbosbeheer en de LLTB.

Er is sprake van een SOK uit 2010. Deze is ondertekend door Ger Driessen namens Provincie Limburg, de heer Classens namens WPM, Patrick van der Broeck namens Gemeente Venray, G. Jonkman namens Staatsbosbeheer en A.J.M. van Hoof namens LLTB.

In 2014 is een aanvulling op de SOK vastgesteld door de stuurgroep Loobeek in 2014. In deze stuurgroep hadden zitting Sjraar Roelofs namens WPM, Lucien Peeters namens Gemeente Venray, Patrick van der Broeck namens Provincie Limburg.

Vraag 3

Zat er ten tijde van deze ondertekening al een familielid van Loonen in de gemeenteraad van Venray?

ANTWOORD:

Een broer van de wethouder is volgens de internetpagina van het CDA sinds 2002 lid van de gemeenteraad in Venray. De wethouder is sinds 2010 in functie. Andere informatie is niet bekend.

Vraag 4

Hoeveel en welke andere agrariërs zijn direct betrokken bij dit project?

ANTWOORD:

In totaal zijn er met zes partijen transacties geweest bij dit project. Bij al deze partijen zijn dezelfde grondprijzen gehanteerd.

Vraag 5

Uit de beschikbare stukken blijkt, dat de "dynastie" Loonen meer heeft geprofiteerd van de gesloten deal dan de andere betrokken agrariërs. In de rapporten wordt gesproken van een "normale" compensatie van 120% van de ingebrachte grond, terwijl bij Loonen wordt gesproken van 205%. Is aan te geven in financiële zin wat het voordeel is van Loonen boven dat van de andere agrariërs? Zo ja: om hoeveel geld gaat het dan? Is dat genoemd bedrag op blz. 14 van rapport Hoffmann zijnde ruim 1 mln. euro?

ANTWOORD:

Bij compensatie van afgewaardeerde grond krijgt de tegenpartij de mogelijkheid om vervangende gronden te kopen. De genoemde factor is een ongeschreven norm geweest die door WPM werd gehanteerd, geen onderdeel van het toen vigerende grondbeleid. De hogere factor betekent dat de tegenpartij een groter aantal hectares heeft aangekocht van WPM. De hiervoor gehanteerde verkoopprijzen waren de vigerende prijzen in het Loobeekdal, zo constateren de commissie en het feitenrelaas. Er kan dus niet worden gesproken over een financieel voordeel.

Vraag 6

In de SOK is ondermeer geregeld, dat alle agrariërs na afloop van de laatste onderhandelingen (die met de fam. Loonen) gelijk zouden worden behandeld. Als dit juist is: zijn alle andere betrokken agrariërs inmiddels gecompenseerd voor hun geringere financiële tegemoetkoming? Zo nee: waarom niet? Zo ja: om hoeveel geld gaat het dan?

ANTWOORD:

Er is geen sprake van een geringere financiële tegemoetkoming. In alle transacties is dezelfde grondprijs gehanteerd. Het aantal hectares dat uiteindelijk door een agrariër wordt gekocht tegen deze prijs, is geen afwijking van de SOK waarvoor een compensatie nodig zou zijn.

Vraag 7

Dhr. Driessen heeft de onderhandelingen met Loonen cs op enig moment overgenomen van het toenmalige DB lid mw. Kersten. Hij heeft verklaard dat hij drie gesprekken heeft gevoerd met dhr. Loonen cs. Het eerste gesprek heeft hij alleen gevoerd om – zoals hij heeft verklaard - herstel van vertrouwen te creëren. Heeft mw. Kersten het vertrouwen dan geschonden? Of was het zo, dat zij de zin van dhr. Loonen niet uitvoerde? Anders gezegd: was er dan geen vooruitgang? Bestond er onder leiding van mw. Kersten geen lijstje met (voorlopige) overeenstemming op punten en nog op te lossen zaken? Dit beeld is nodig om helder te krijgen welke bijdrage dhr. Driessen in de onderhandelingen heeft gerealiseerd.

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de uit het feitenonderzoek bekende informatie. Zoals in het feitenonderzoek wordt gesteld zijn er door het overlijden van twee sleutelfiguren een aantal zaken onbekend gebleven.

Vraag 8

Waarom was er zo'n haast om de onderhandelingen met Loonen cs voor het moment dat Waterschap Limburg "in de voetsporen" zou treden van WPM zijnde 1/1'17? Ging men er van uit, dat de rechtsopvolger de zaken wat "scherper" zou oppakken richting Loonen cs.? Is daar iets van terug te vinden in de dossiers?

ANTWOORD:

Bij het DB is geen andere informatie bekend dan dat het DB van WPM de gronddeal vóór de fusie wilde afronden.

Vraag 9

De commissie integriteit constateert dat er geen integriteitsschending heeft plaats gevonden door betrokkenen bij onze rechtsvoorganger WPM. Reden: er waren geen regels die betrokkenen hebben geschonden. Een vreemde conclusie. Immers de belangenverstengeling (zie antwoorden op vorige vragen) was zodanig dat er glashelder sprake is van een schending van de integriteit. Waarom ziet de commissie dat niet zo? Immers, zelfs een schijn van belangenverstengeling is al voldoende om te spreken van een integriteitsschending.

ANTWOORD:

De commissie maakt in haar advies gewag van het niet schenden van de toen geldende regels, maar maakt ook opmerkingen over de wijze van handelen. De commissie maakt echter een onderscheid tussen de integriteitsschending en de schijn van.

Vraag 10

In de rapporten wordt gesproken van een "32 punten lijst". Een klassieke side letter, die bewust buiten de feitelijke deal wordt gehouden om nog maar eens extra voordeel te behalen. Wat is het financiële voordeel dat de fam. Loonen heeft gehaald uit deze side letter?

ANTWOORD:

Er kan geen antwoord worden gegeven wat het financiële voordeel is geweest. Enerzijds omdat de 32-puntenlijst integraal onderdeel was van de voorliggende gronddeal waarover het DB WPM op 13 december 2016 positief heeft beslist. Anderzijds omdat het financiële voordeel afhangt van de bedrijfsvoering door tegenpartij. Het DB kan geen inschatting maken van de eventuele voordelen die tegenpartij in de bedrijfsvoering boekt ten gevolge van deze gronddeal.

Vraag 11

Heeft men dit voordeel ook naar de overige agrariërs gebracht? Zo ja: wanneer? Zo nee: waarom niet?

ANTWOORD:

Nee, iedere grondtransactie staat op zichzelf. Het is gebruikelijk dat in grondtransacties bepaalde vergoedingen zoals die nu onderdeel zijn van de grondtransactie, worden opgenomen, bijvoorbeeld voor hekwerk dat opnieuw geplaatst moet worden, schadeherstel op gronden na uitvoering van een project etc.

Vraag 12

In deze 32 punten lijst worden begrippen gebruikt, zoals cultuurtechnische aanpassingen, waarbij dan gewezen wordt naar het plaatsen van hekwerken, aanbrengen van prikkeldraad en bouwen van bruggen bestemd voor zware landbouwmachines. Zijn dit cultuurtechnische aanpassingen? Of wordt hier een constructie gebruikt om de kosten van deze werken maar door te schuiven naar het toenmalige waterschap?

ANTWOORD:

Het gaat hier om kosten die ook in andere grondtransacties voorkomen.

Vraag 13

In de 32 punten lijst wordt ondermeer "Goud- groene natuur" omgezet naar natuur in de administratie van de BsgW. Kan dat zo maar? Wat is het (financiële) voordeel voor Loonen cs?

ANTWOORD:

Goud-groene natuur valt binnen de administratie van de BsGW onder natuur. Het is wel ongebruikelijk dat dit in deze 32-puntenlijst is opgenomen. Er wordt iets vastgelegd wat standaard gebeurt.

Vraag 14

De maatschap Loonen heeft grond gekocht van de gemeente Venray. Dat is kennelijk te duur geweest voor Loonen cs. Afgesproken is namelijk dat het teveel betaalde zal worden gecompenseerd door WPM. Waarom is dat gebeurd? Wat heeft waterschap daar mee te maken? Om hoeveel geld gaat het?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de uit het feitenonderzoek bekende informatie.

Vraag 15

Per 1 januari 2017 was er overeenstemming tussen Loonen cs en WPM. En dus ook tussen Loonen en de rechtsoptvolger van WPM zijnde Waterschap Limburg. Eerst eind 2020 is de notariële acte gepasseerd. Waarom heeft het zolang geduurd? Waren er twijfels bij het DB van waterschap Limburg gegroeid over de deal? Zo ja: welke? Waarom is ons AB niet betrokken geweest in deze periode?

ANTWOORD:

Er zijn een aantal verklaringen. Deels is die verklaring te vinden bij de fusie van WL, waardoor in eerste instantie vertraging is opgetreden. Daarnaast zijn door tegenpartij bij herhaling vragen gesteld waardoor vertraging ontstond. Echter niet in die zin, dat vanuit WL de mogelijkheid bestond de overeenkomst te ontbinden.

Het DB WL heeft het AB niet op de hoogte gebracht over deze specifieke transactie omdat het een reeds door WPM gesloten overeenkomst betrof en omdat er geen mogelijkheid bestond om deze te ontbinden. Daarom is het AB enkel via de voortgangsrapportages op de hoogte gesteld van de voortgang van het project.

Vraag 16

Diverse malen is er van ambtelijke zijde geweest op het solistisch optreden van dhr. Driessen en de mogelijke gevolgen dat dit kan hebben voor de onderhandelingen. Zelfs heeft een van de belangrijkste ambtelijke onderhandelaars verklaard niet meer verantwoordelijk te zijn voor het dossier. Waarom is daar door het toenmalige DB en/ of de secretaris/ directeur niets mee gedaan?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de uit het feitenonderzoek bekende informatie.

Vraag 17

Is het toenmalige AB van WPM ooit geïnformeerd geweest bij de deal met Loonen cs?

ANTWOORD:

Het DB heeft geen andere informatie dan de uit het feitenonderzoek bekende informatie.

Het AB WPM heeft geen andere informatie over de voortgang van de Loobeek ontvangen anders dan opgenomen in de reguliere voortgangsrapportages.

Vraag 18

En dan een vervolg vraag in deze: heeft Loonen cs in de periode 1/1'17 tot aan de ondertekening van de acte in 2020 pacht betaald? Zo nee: waarom niet?

ANTWOORD:

Nee. Op grond van de met Loonen gesloten overeenkomst was de grond vrij van pacht ingaande 1-1-2017 (punt 3 van de 32-punten lijst).

Vraag 19

Er is nogal wat grond over gegaan in handen van Loonen cs met de bestemming “natuur”. Hoe wordt deze grond nu gebruikt? Als natuur of wordt het gewoon als weiland of anderszins gebruikt? Is daar toezicht op?

ANTWOORD:

In het feitenonderzoek is aangegeven hoe de grond gebruikt dient te worden. Daarnaast heeft het DB aangegeven naast de aanbevelingen van de commissie ook het toezicht op privaatrechtelijk overeengekomen kwalitatieve verplichtingen vorm te willen gaan geven. Tot nog toe was dat niet het geval en werd vertrouwd op publiekrechtelijk toezicht door gemeente en/of provincie.